

Obsah	Strana
Úvod	3
Metodika výskumu	4
I. Hospodárska situácia na Slovensku	6
I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov podľa verejnej mienky	6
I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku podľa verejnej mienky	7
II. Spotrebiteľské ceny	8
II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov	8
II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období	9
III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti	10
IV. Finančná situácia v domácnostiach	11
IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch	11
IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch	12
IV. 3. Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach	13
V. Sporenie občanov	14
V. 1. Sporenie na Slovensku v pohľade verejnosti	14
V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach	15
VI. Spotrebiteľské úmysly domácností	16
VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku	16
VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období	17
VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu resp. domu	18
VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu bytu, domu, chaty, chalupy	19
VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto	20
VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery	21
VII. 1. Vývoj v SR	21
VII. 2. Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ	22
Zhrnutie	23
Tabuľka vývoja indikátorov Spotrebiteľského barometra	26

Úvod

Aj na začiatku júla 2009 sa pozornosť Štatistického úradu Slovenskej republiky (ŠÚ SR) sústredila na názory, očakávania a úmysly spotrebiteľov. Zisťovanie Spotrebiteľský barometer je súčasťou harmonizovaného programu ekonomických a spotrebiteľských prieskumov, ktoré sa uskutočňujú vo všetkých 27 členských štátoch Európskej únie. Prostredníctvom rovnakých otázok kladených v tom istom čase sa získavajú údaje o náladách výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov, ktoré vo svojom súhrne slúžia na predpoveď ďalšieho ekonomického vývoja. Zisťovania sú koordinované a podporované Generálnym riaditeľstvom pre ekonomické a finančné záležitosti Európskej komisie. V Spotrebiteľskom barometri oslovení občania hodnotia jednotlivé aspekty ekonomického života štátu a finančného hospodárenia domácnosti. Časť otázok sonduje, aké sú možnosti domácnosti sporiť, resp. investovať do predmetov dlhodobej spotreby, raz za štvrtrok i do osobného auta, stavebných úprav bývania a stavby, resp. kúpy domu, chalupy, chaty. Vďaka jednotnej metodike možno údaje porovnávať nielen časovo, ale aj vecne na medzinárodnej úrovni. V aktuálnom prieskume pri hodnotení minulosti respondenti porovnávali súčasnosť s uplynulými 12 mesiacmi, t.j. s obdobím medzi 1. júlom 2008 a 30. júnom 2009. Očakávania respondentov sa týkali nasledujúcich 12 mesiacov, t.j. intervalu medzi 1. júlom 2009 a 30. júnom 2010.

Medzi ciele prieskumu patrilo získať poznatky o tom, ako občania:

- hodnotia celkovú ekonomickú situáciu v krajine
- odhadujú ďalší vývoj ekonomiky vo svojom štáte
- vnímajú vývoj cien tovarov a služieb
- predikujú vývoj nezamestnanosti
- reflektujú podmienky pre nákup predmetov dlhodobej spotreby
- uvažujú o možnostiach sporenia
- posudzujú finančné pomery vo svojej domácnosti
- zamýšľajú investovať.

V tejto informácii sú prezentované výsledky v dvojakej podobe: v podielovej a indexovej. Pre podielové zobrazenie sú vybrané výsledky za posledných dvanásť mesiacov s možnosťou komparácie so situáciou pred rokom. Indexová podoba poskytuje taktiež prehľad vývoja za posledných 12 mesiacov a porovnanie so stavom pred rokom. Výsledky sú prepočtom, ktorý sa zakladá na váženej komparácii kladných a záporných vyjadrení. Po sezónnom očistení sú porovnateľné s výsledkami publikovanými Európskou komisiou pre ostatné členské štáty EÚ. Hodnoty pre väčšinu indikátorov sa pri tejto analýze pohybujú v intervale od mínus sto (väčšinou za predpokladu, že všetky odpovede boli z hľadiska respondenta maximálne nepriaznivé a nikto nevyužil odpoveď „neviem posúdiť“) po hodnotu plus sto v opačnom prípade (hodnotenia všetkých respondentov sú maximálne priaznivé). Výnimkou sú indikátory týkajúce sa inflácie a nezamestnanosti, ktoré v súlade s medzinárodnou metodikou majú kladnú hodnotu aj napriek tomu, že hodnotenia sú z pohľadu respondentov nepriaznivé a zápornú, ak sú z pohľadu občanov priaznivé.

Metodika prieskumu

Aktuálny výskum bol realizovaný v dňoch od 1. do 8. júla 2009 technikou štandardizovaného rozhovoru prostredníctvom dotazníka. Zber dát uskutočnili školení externí spolupracovníci - anketári. Podľa jednotnej medzinárodnej metodiky sa prieskum zameriaval na osoby 16 ročné a staršie. Vzhľadom na veľkosť základného súboru, ktorý tvorilo 4 416 076 obyvateľov SR vo veku 16 a viac rokov, t.j. 81,94 % z 5 389 180 všetkých obyvateľov SR k 31. 12. 2005, bola výberová vzorka naplánovaná na 1 200 rozhovorov.^{1/}

Výberový súbor bol utvorený voľným kvótovým výberom so znáhodnením v poslednom kroku. Kontrolovanými premennými boli: pohlavie, vek, národnosť, vzdelanie, veľkostná skupina obce a kraj. Po zhodnotení úrovne terénnych prác, vecnej a logickej kontrole vyplnených dotazníkov, bolo na spracovanie odovzdaných 1162 dotazníkov, čo predstavuje 96,83 %-nú návratnosť z plánovaného počtu 1200 rozhovorov. Jeden respondent v tomto prieskume reprezentoval 3 800 obyvateľov SR zo sledovaného základného súboru populácie od 16 rokov vyššie.

Na zabezpečenie kvalitnej práce externých spolupracovníkov - anketárov je vypracovaný systém permanentnej kontroly so spätnou väzbou.

Štatistická presnosť výsledkov výskumu bola hodnotená pomocou intervalov spoľahlivosti. Pre výpočet očakávanej výberovej chyby (reliability) sa využívajú vzťahy platné pre prostý náhodný výber. Charakteristika reliability vzťahovaná na celý súbor pri rozsahu $n=1162$ je $\pm 2,87$ %. V tabuľke na nasledujúcej strane je uvedené podrobnejšie testovanie reprezentatívnosti celého súboru s jeho výsledkami. Pri uvažovanej 5 %-nej úrovni významnosti sa potvrdila reprezentatívnosť výberového súboru podľa kvótových znakov pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná skupina obce a kraj.

1/Vekové zloženie obyvateľstva SR v roku 2005. Demografická a sociálna štatistika, ŠÚ SR 2006 a Sčítanie obyvateľov, domov a bytov Slovenskej republiky v roku 2001. ŠÚ SR Bratislava

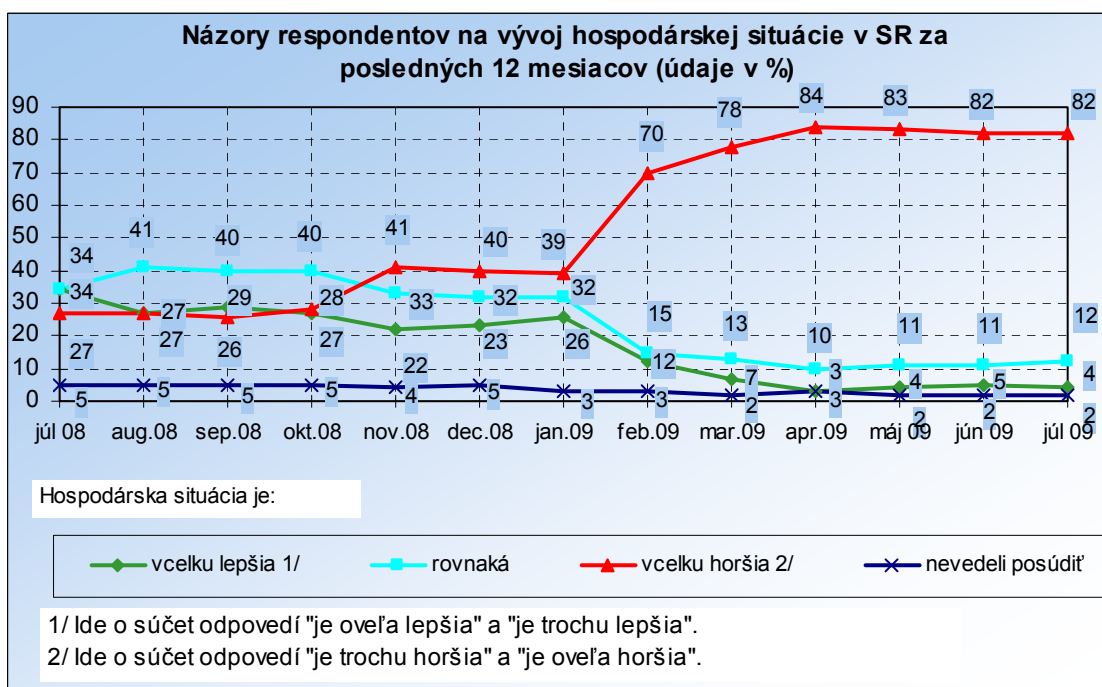
Reprezentatívnosť výberového súboru populácie SR vo veku 16 a viac rokov				
Znak	Základný súbor (v %)	Výberový súbor (v %)	Rozdiel	CHI2 Test HV 5 %
Pohlavie:				
muž	47,95	47,76	-0,19	<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
žena	52,05	52,24	0,19	
Vek:				
16-17	3,64	3,70	0,06	<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
18-24	13,95	14,03	0,08	
25-29	10,68	10,41	-0,27	
30-39	17,91	18,07	0,16	
40-49	17,73	17,73	0,00	
50-59	16,38	16,35	-0,03	
60-64	5,38	5,51	0,13	
65 a viac	14,33	14,2	-0,13	
Vzdelanie:				
základné	22,50	22,20	-0,30	<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
stredné bez maturity	27,70	27,62	-0,08	
stredné s maturitou	38,00	38,13	0,13	
vysokoškolské	11,80	12,05	0,25	
Národnosť:				
slovenská	86,23	86,32	0,09	<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
maďarská	10,34	10,41	0,07	
iná	3,43	3,27	-0,16	
Veľkostná skupina obce:				
do 1999	30,08	29,95	-0,13	<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
2000 -9999	20,90	20,14	-0,76	
10000 - 49999	24,18	24,27	0,09	
50000 - 99999	12,08	11,70	-0,38	
100 000 a viac	12,76	13,94	1,18	
Kraj:				
Bratislavský	11,69	12,39	0,70	<i>rozdiely nie sú štatisticky významné</i>
Trnavský	10,45	9,81	-0,64	
Trenčiansky	11,35	11,88	0,53	
Nitriansky	13,43	13,94	0,51	
Žilinský	12,68	12,39	-0,29	
Banskobystrický	12,29	12,22	-0,07	
Prešovský	14,12	13,94	-0,18	
Košický	13,99	13,43	-0,56	

I. Hospodárska situácia na Slovensku

I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov podľa verejnej mienky

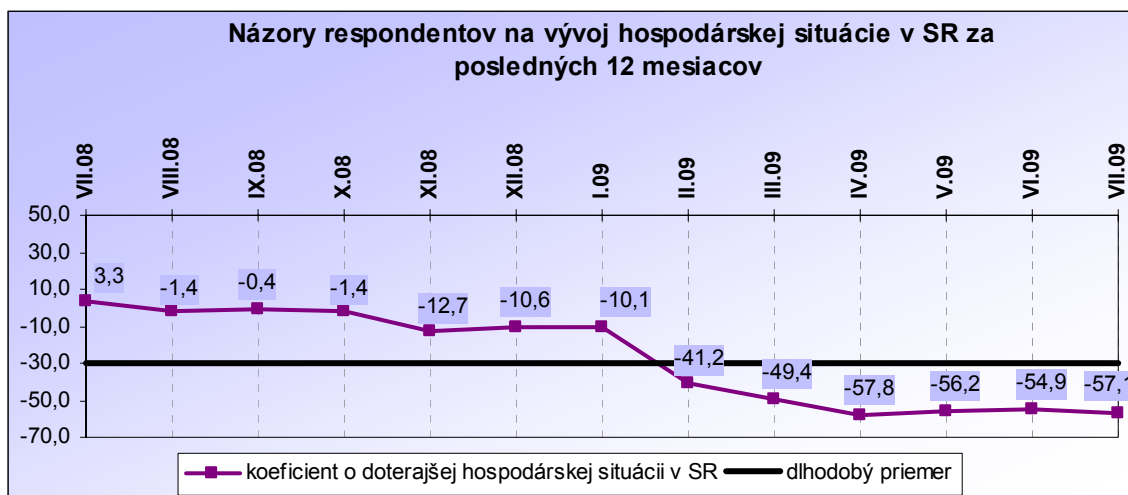
V júli 2009 z dvanástich (pravidelne mesačne sledovaných) sa štyri ukazovatele medzimesačne zlepšili, štyri zhoršili a pri ostatných štyroch ostala hodnota indexového výsledku približne na úrovni predchádzajúceho obdobia. Indikátor vypovedajúci o doterajšom vývoji hospodárskej situácie na Slovensku patril ku koeficientom s nepriaznivým vývojom. Frekvencia kladných tvrdení sa od júna 2009 o jeden percentuálny bod znížila (na 4 %). Zachovanie existujúceho stavu konštatovalo 12 % oslovených, čo bolo o 1 percentuálny bod viac ako pred mesiacom. O zhoršení hovoril rovnaký podiel respondentov (82 %) ako minulý mesiac.

Graf č. 1

Najnovšia prepočítaná hodnota pre doterajší vývoj hospodárskej situácie na Slovensku je -57,1. Po nepriaznivom medzimesačnom poklese (o 2,2 bodu) ostáva tento indikátor naďalej pod úrovňou dlhodobého priemeru. Medziročné porovnanie naznačuje, že súčasné hodnotenia sú výrazne pesimistickejšie (o 60,4 bodu) ako pred rokom.

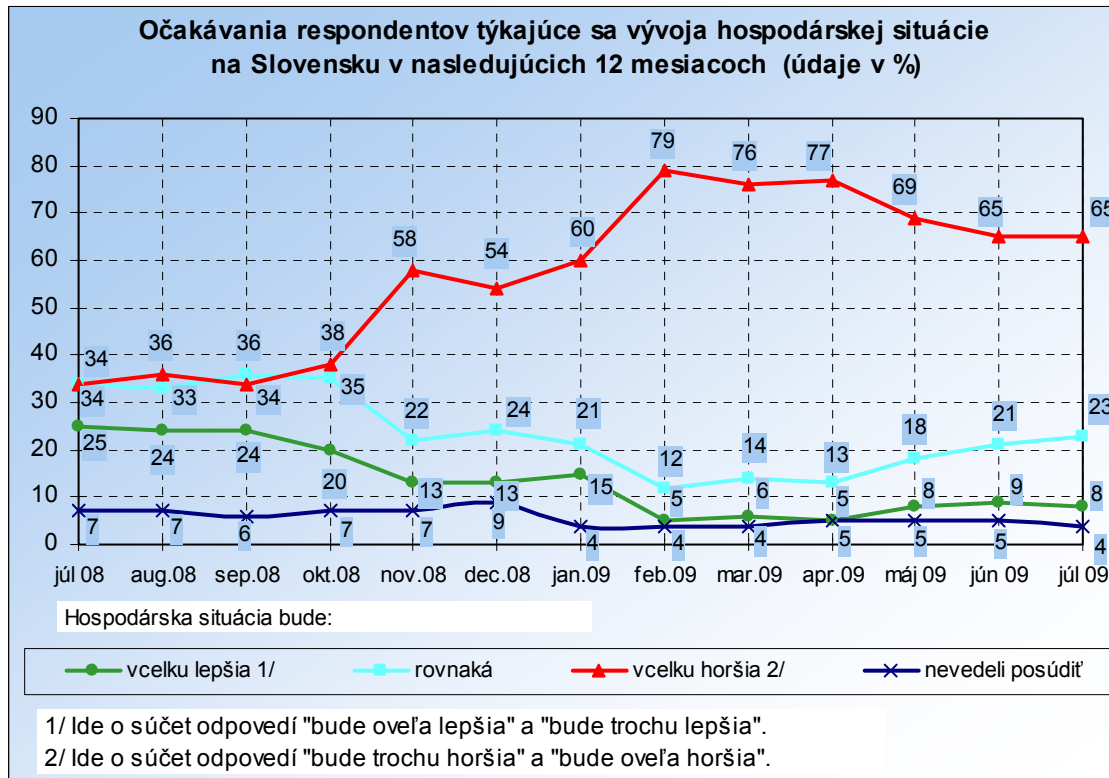
Graf č. 2

I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku podľa verejnej mienky

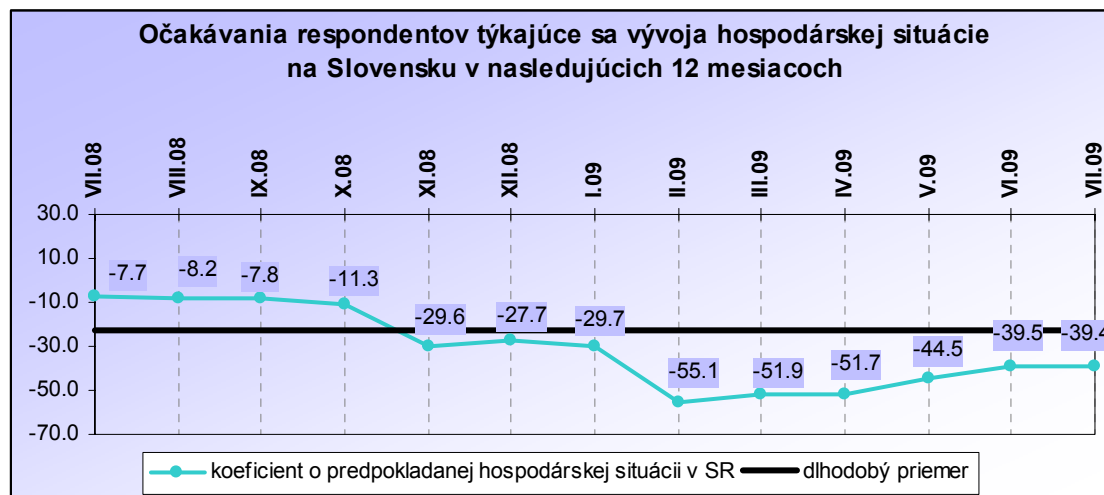
Bez väčších zmien v indexovej podobe výsledku skončil odhad budúceho vývoja ekonomickej situácie na Slovensku. Aj v tomto prípade sa v júli 2009 najčastejšie vyskytovala negatívna odpoveď (hospodárska situácia sa v nasledujúcich 12 mesiacoch zhorší), ktorá mala rovnakú frekvenciu ako pred mesiacom (65 %). Zastúpenie variantu o stabilite pomerov vzrástlo o 2 percentuálne body na aktuálnych 23 % a podiel kladných výrokov o 1 percentuálny bod poklesol (na 8 %).

Graf č. 3

Aktuálnym údajom prepočítaným podľa metodiky Európskej komisie je koeficient $-39,4$. Pri očakávaní ekonomickeho vývoja na Slovensku obavy respondentov piaty mesiac po sebe ustupujú. Aktuálny výsledok bol oproti predchádzajúcemu mesiacu o 0,1 bodu priaznivejší, i keď sa stále nachádzal pod čiarou dlhodobého priemeru. Medziročne bola mienka obyvateľov o 31,7 bodu nepriaznivejšia ako v júli 2008.

Graf č. 4

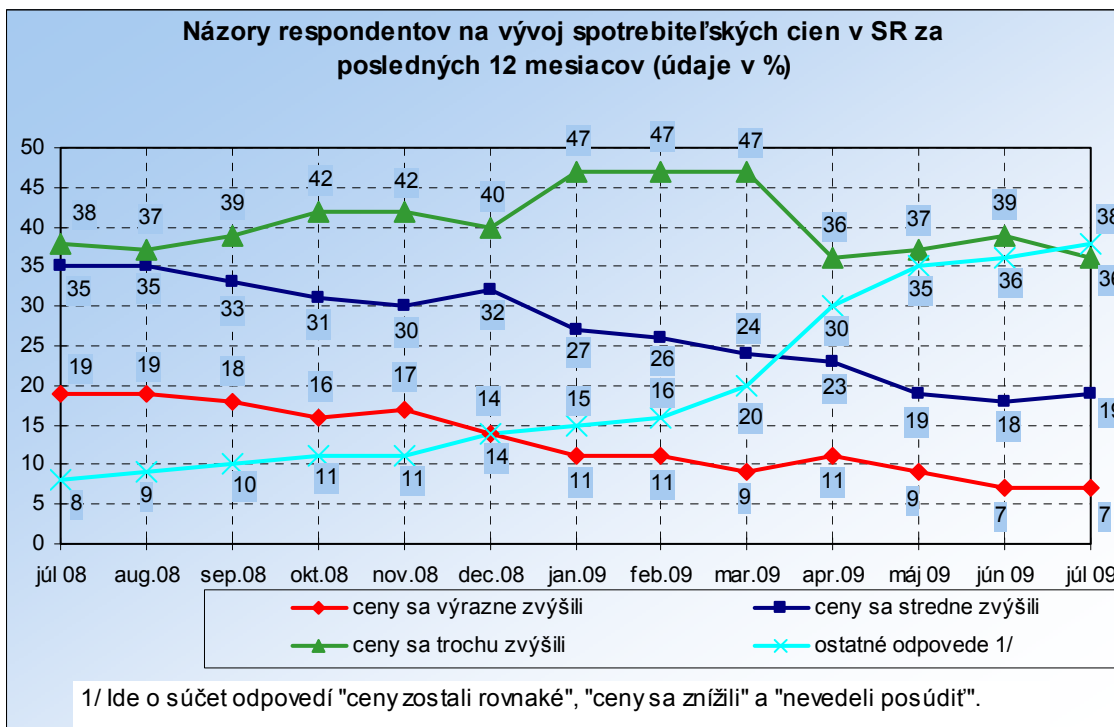

II. Spotrebiteľské ceny

II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov

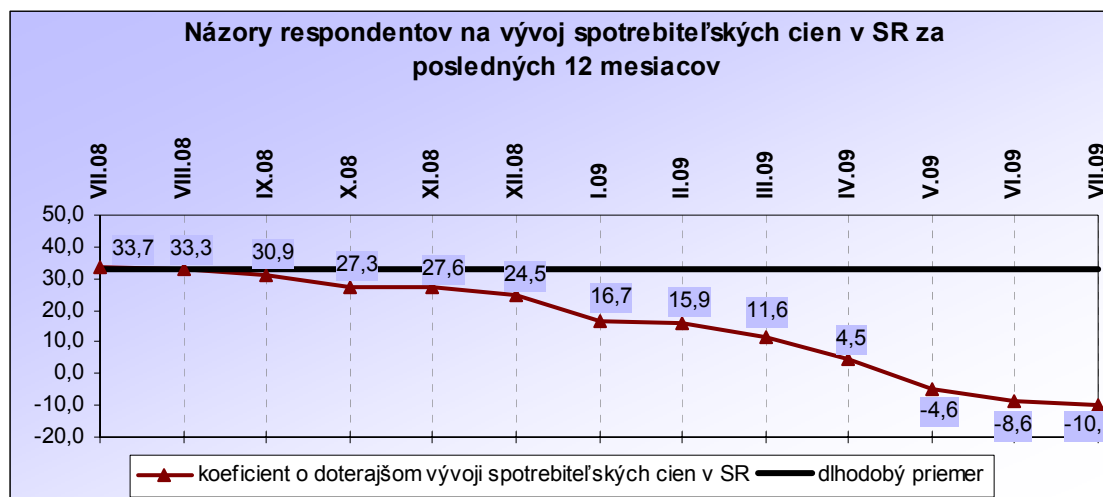
Pri hodnotení doterajšieho vývoja spotrebiteľských cien v SR aj tento mesiac pokračoval priaznivý vývoj názorov. Frekvencia výroku ceny sa trochu zvýšili poklesla o 3 percentuálne body na aktuálnych 36 % a stúplo zastúpenie odpovede o znížení cien o 2 percentuálne body na 16 %. Na úrovni predchádzajúceho obdobia ostali výsledky pri najradikálnejšom variante (ceny sa výrazne zvýšili 7 %) i pri výroku ceny ostali rovnaké (19 %). Nárast jedného percentuálneho bodu sa týkal skupiny respondentov tvrdiacich, že ceny sa stredne zvýšili (na 19 %).

Graf č. 5

Odpovediam o doterajšom cenovom vývoji spotrebiteľských cien možno priradiť koeficientovú hodnotu -10,1, ktorá oproti minulému mesiacu signalizovala zlepšenie (o 1,5 bodu). Aj v porovnaní so stavom pred rokom sú hodnotenia respondentov výrazne priaznivejšie (o 43,8 bodu).

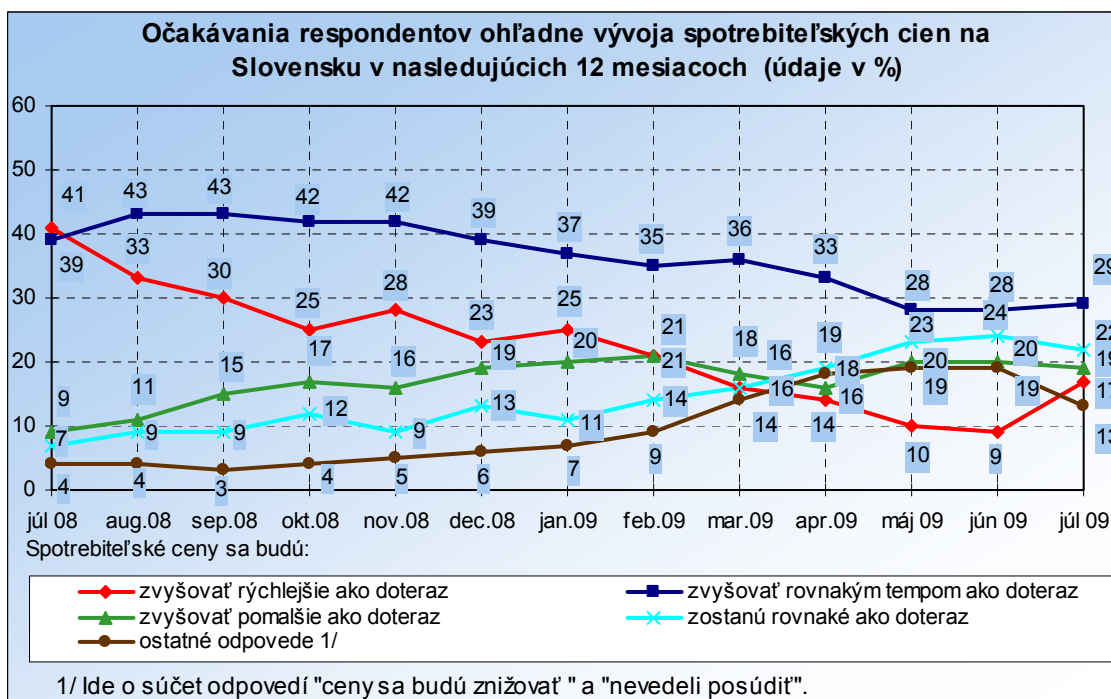
Graf č. 6

II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období

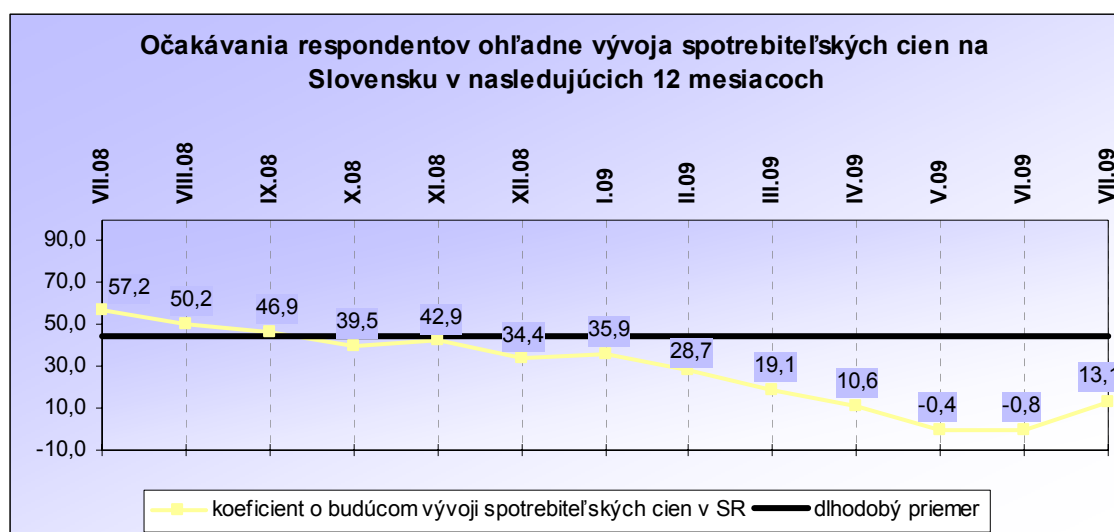
Oproti júnu 2009 najviac pesimizmu pribudlo pri očakávanom vývoji cenovej hladiny, kde vzrástla frekvencia dvoch najradikálnejších variantov ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz (o 8 percentuálnych bodov na 17 %) a ceny sa budú zvyšovať rovnakým tempom ako doteraz (o 1 percentuálny bod na 29 %). Úbytok vo svojom zastúpení registrovali odpovede: ceny sa budú znižovať (o 5 percentuálnych bodov na 7 %), ceny zostanú rovnaké ako doteraz (o 2 percentuálne body na 22 %) a ceny sa budú zvyšovať pomalšie ako doteraz (o 1 percentuálny bod na 19 %).

Graf č. 7

Subjektívne vyjadrenia o odhade budúceho vývoja spotrebiteľských cien v júli 2009 dosiahli hodnotu +13,1, ktorá oproti júnu 2009 signalizovala výraznejšie zvýšenie inflačných očakávaní (o 13,9 bodu). Rozdiel od koeficienta z rovnakého obdobia minulého roka predstavuje 44,1 bodu, čo je stále ešte výrazne priaznivejší výsledok ako pred rokom.

Graf č. 8

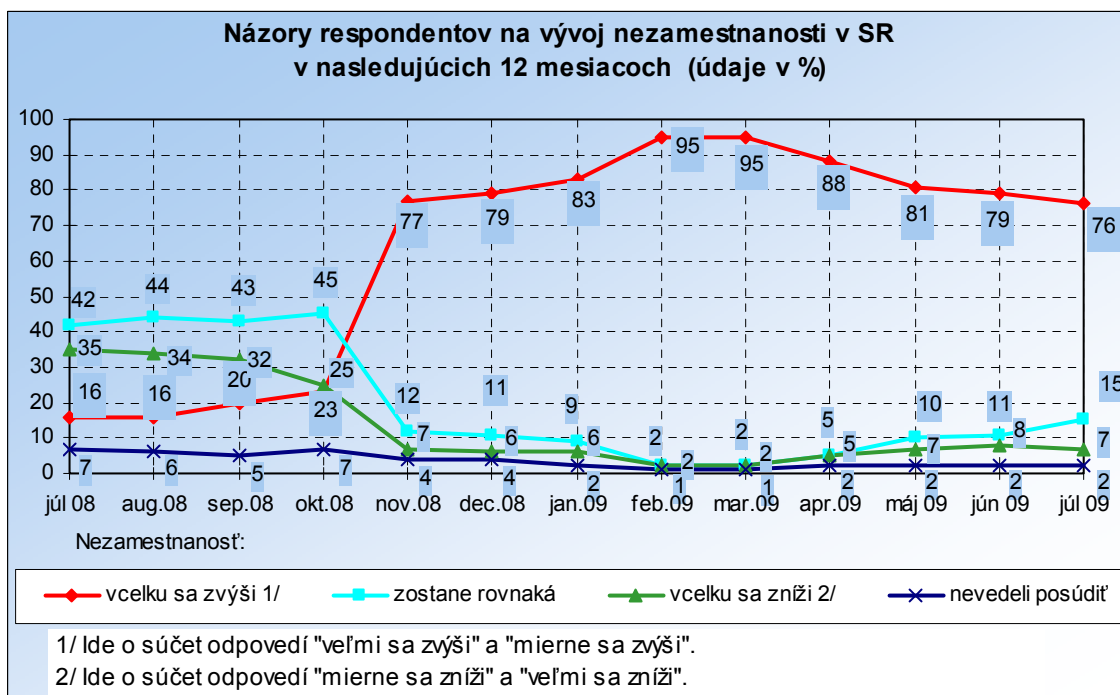

III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti

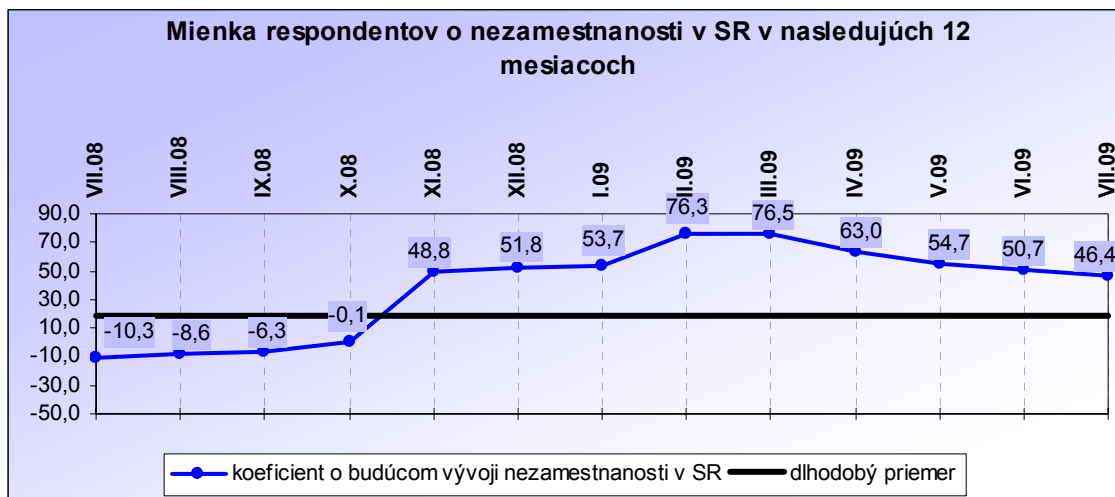
Pri predpokladanej nezamestnanosti na Slovensku aj napriek postupnému úbytku pesimizmu (oproti júnu tohto roka o 3 percentuálne body) naďalej vysoký podiel respondentov (76 %) predpovedá, že nezamestnanosť sa v nasledujúcom roku zvýši. Opačný názor zastáva 7 % oslovených, čo je o 1 percentuálny bod menej ako v júni 2009. Výrok o zachovaní existujúceho stavu po mezimesačnom náraste o štyri percentuálne body si aktuálne vybralo 15 % respondentov.

Graf č. 9

Napätie z rastu nezamestnanosti na Slovensku ustupuje štvrtý mesiac po sebe. Pri aktuálnom meraní v júli 2009 (+46,4) bolo menej pesimizmu (o 4,3 bodu) ako pred mesiacom, ale výrazne viac ako pred rokom (o 56,7 bodu). Na rozdiel od doterajšieho a predpokladaného vývoja cien, kde aktuálny výsledok bol výrazne priaznivejší ako dlhodobý priemer, očakávaná nezamestnanosť za ním výrazne zaostáva.

Graf č. 10

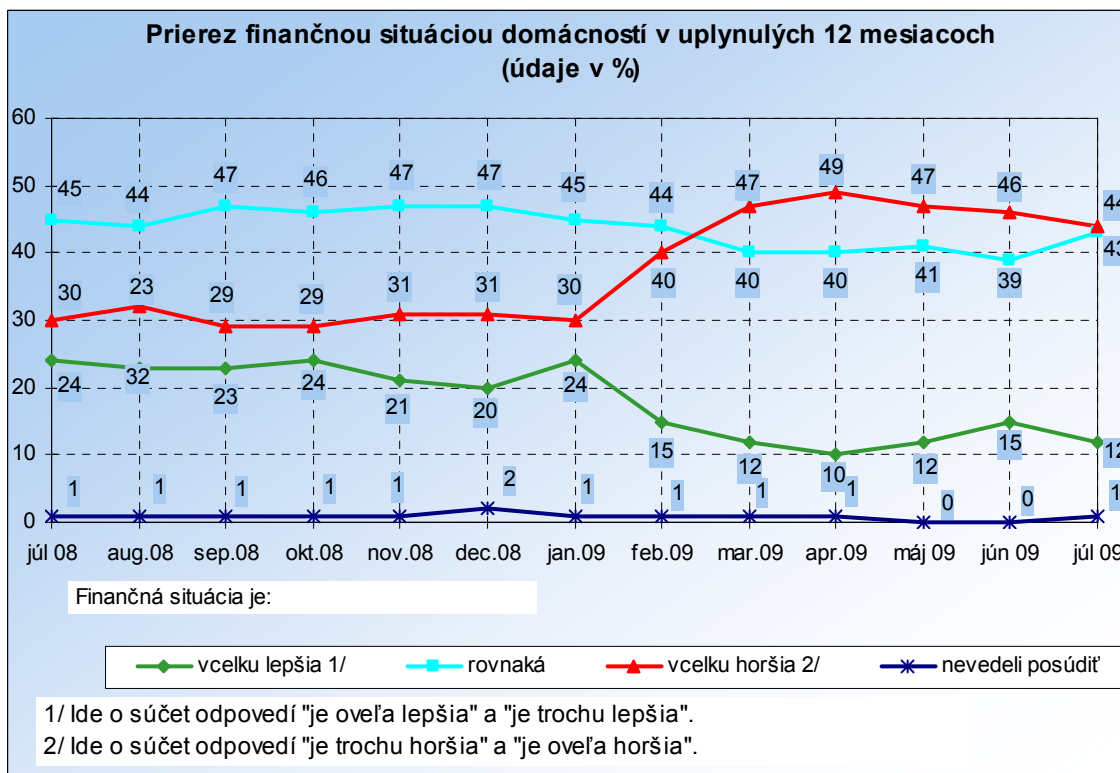

IV. Finančná situácia v domácnostiach

IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch

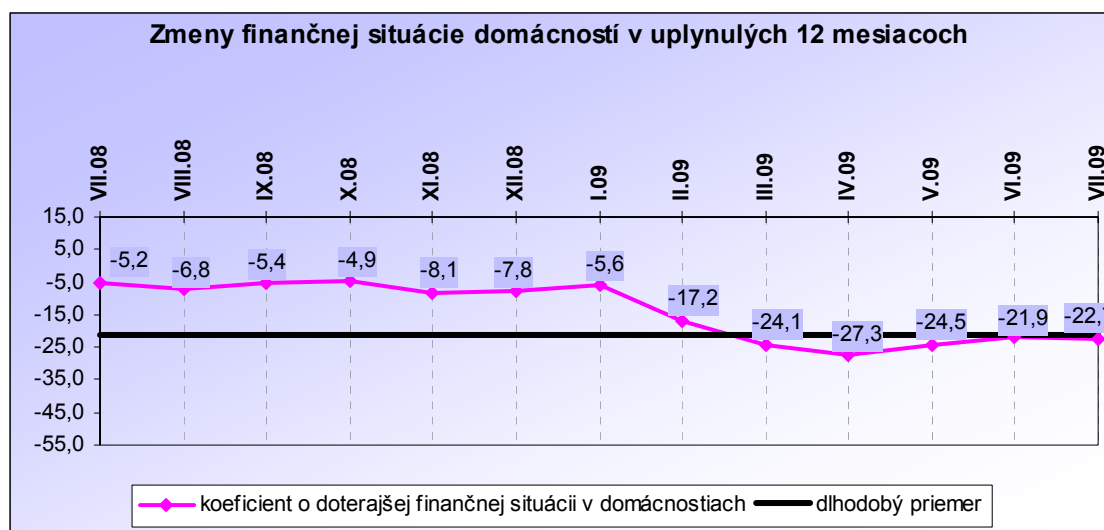
Pri posudzovaní doterajšieho vývoja finančnej situácie v domácnosti sa oproti minulému mesiacu znížil podiel negatívnych i kladných vyjadrení (v prvom prípade o 2 percentuálne body na 44 % a v druhom o 3 percentuálne body na 12 %). Stabilizovaný stav konštatovalo 43 % respondentov (o 4 percentuálne body viac ako v júni 2009).

Graf č. 11

Hodnota prepočítaného indikátora o doterajšom vývoji finančnej situácie v domácnostiach (-22,7) sa v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom nepatrne zhoršila (o 0,8 bodu). Oproti rovnakému obdobiu minulého roka predstavoval daný ukazovateľ výraznejšie zhoršenie (o 17,5 bodu).

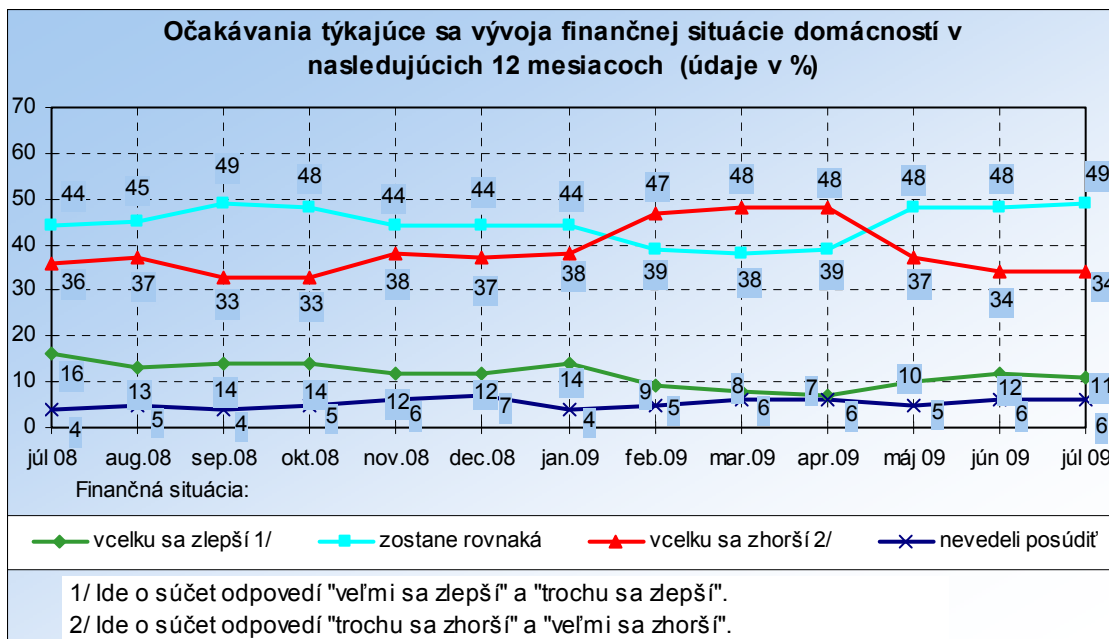
Graf č. 12

IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch

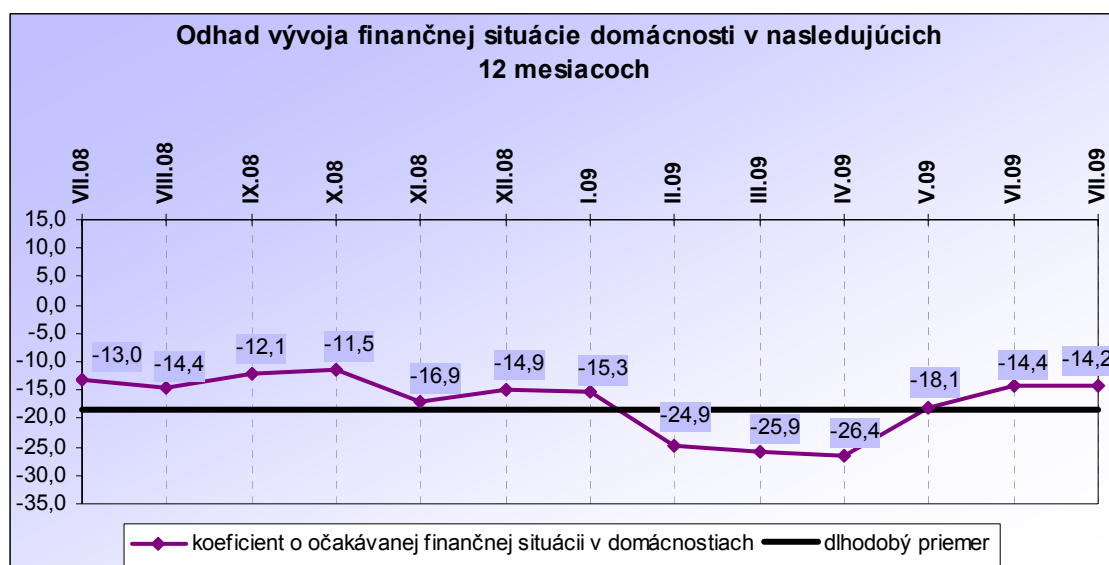
Pri predpokladanej finančnej situácii v domácnostiach sa podiel optimistických predpovedí (finančná situácia sa v nasledujúcom roku zlepši) znížil o jeden percentuálny bod na aktuálnych 11 % a pesimistické vízie ostali na júnovej úrovni (na 34 %). Zachovanie existujúceho stavu očakáva takmer polovica výberového súboru (49 %, čo je o 1 percentuálny bod vyšší podiel odpovedajúcich než pred mesiacom).

Graf č. 13

Prepočítaný indikátor o očakávanom vývoji finančnej situácie v domácnostiach mal v poslednom výskume hodnotu -14,2, bol o 0,2 bodu priaznivejší ako pred mesiacom a naďalej prevyšoval dlhodobý priemer. Pred rokom boli respondenti trochu optimistickejší (o 1,2 bodu) ako teraz.

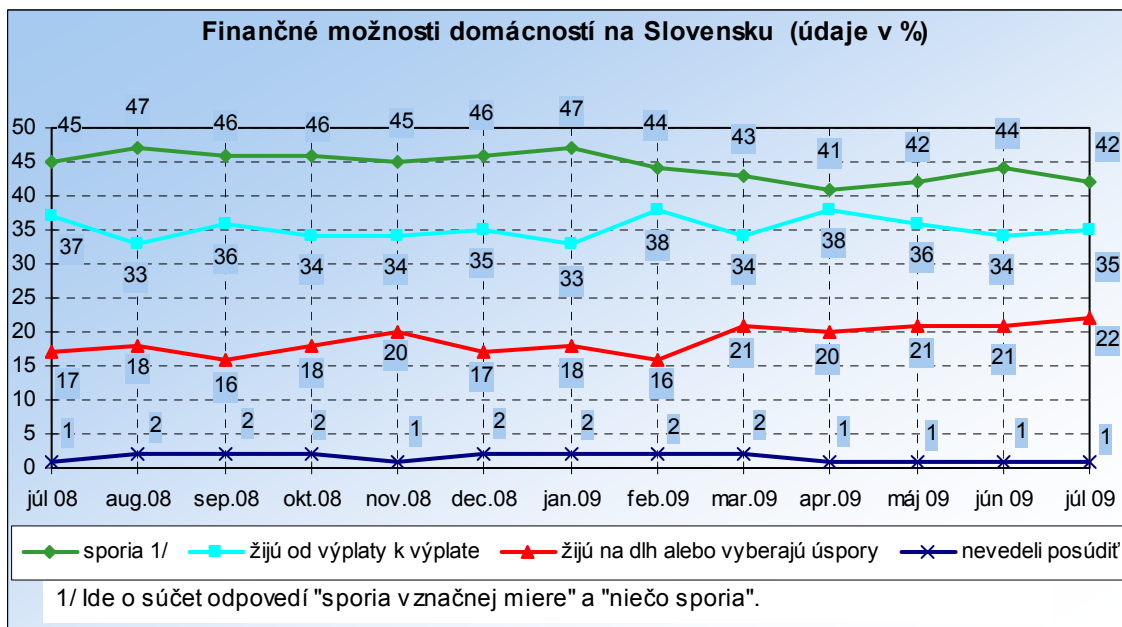
Graf č. 14

IV. 3 Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach

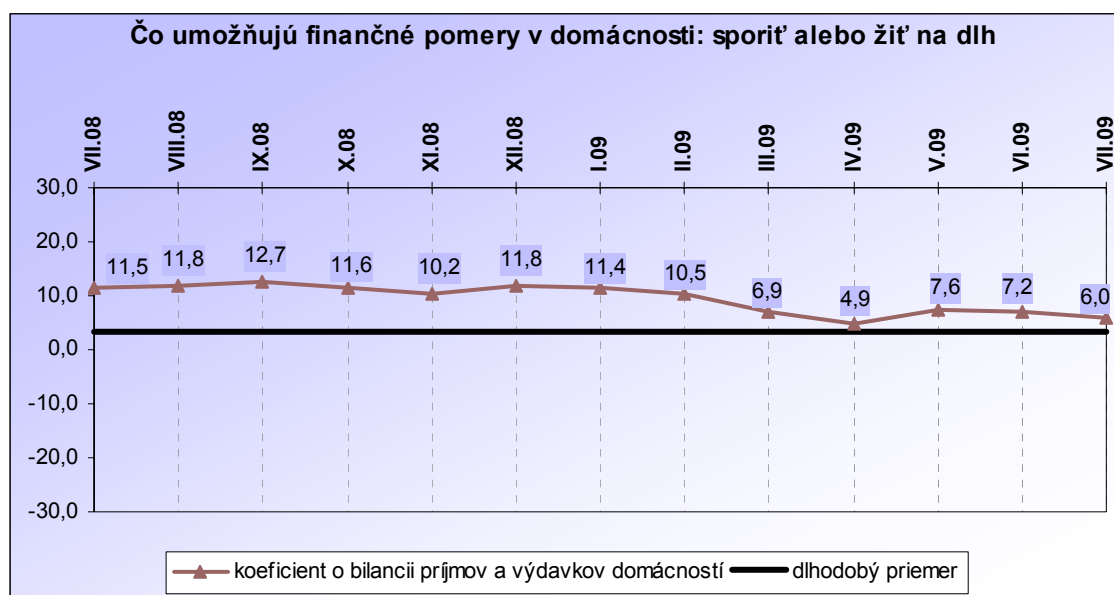
K relatívne najväčšej negatívnej zmene v oblasti domáceho hospodárenia došlo pri otázke o **bilancii príjmov a výdavkov domácností**, kde dvojpercentný úbytok v zastúpení registrovali sporiace domácnosti (na 42 %) a o jeden percentuálny bod vzrástol podiel domácností s debetným hospodárením (na 22 %) i rodín s vyrovnaným rozpočtom (na 35 %).

Graf č. 15

Aktuálnou podobou najnovších zistení o vzťahu príjmov a výdavkov v domácnosti je koeficientová hodnota 6,0, ktorá aj napriek medzimesačnému poklesu o 1,2 bodu vyjadruje priaznivejší stav ako dlhodobý priemer. V porovnaní so situáciou pred rokom bol zaznamenaný negatívny posun (o 5,5 bodu).

Graf č. 16

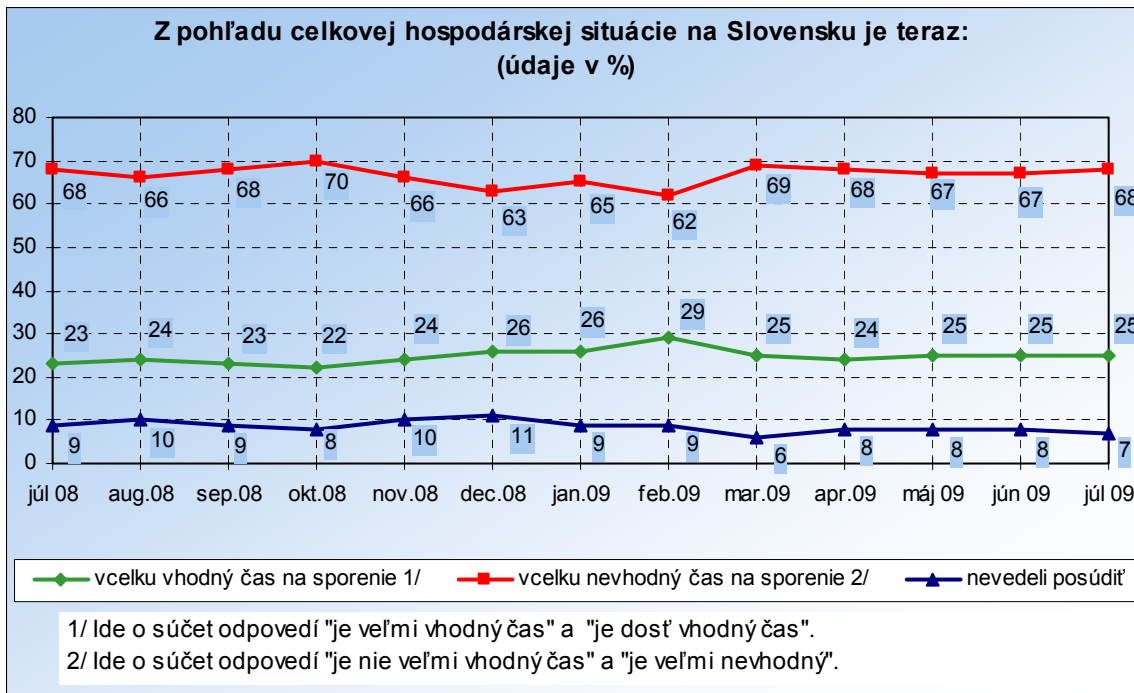

V. Sporenie občanov

V. 1. Sporenie na Slovensku v pohľade verejnosti

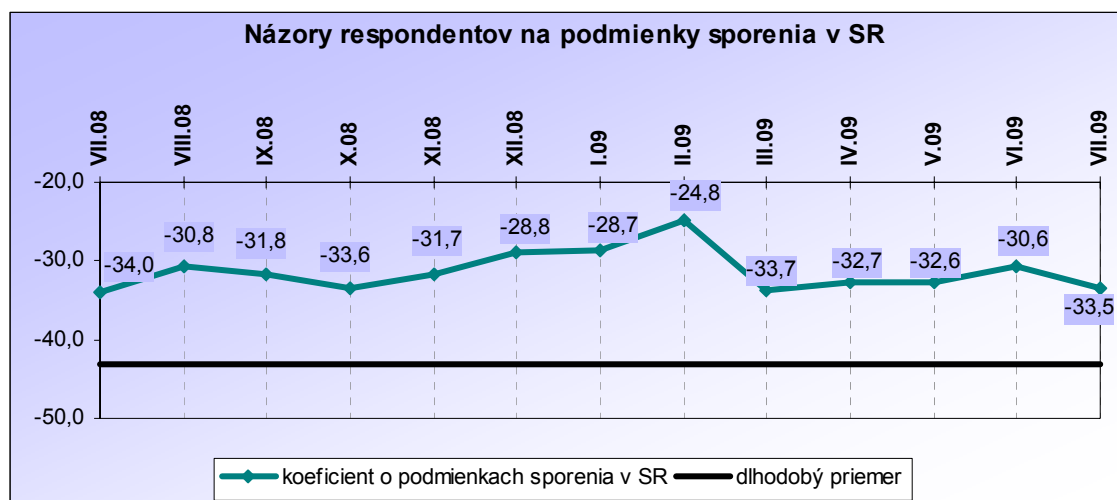
Obavy obyvateľov sa zvýšili aj pri hodnotení atmosféry pre sporenie v krajine. Negatívne vyjadrenia (na Slovensku nie je momentálne vhodný čas na sporenie) v tomto prípade zvýšili svoju frekvenciu o jeden percentuálny bod na aktuálnych 68 %. Podiel pozitívnych odpovedí ostal rovnaký ako v júni tohto roku (25 %).

Graf č. 17

Prepočítanou podobou aktuálneho výsledku je údaj $-33,5$. Mienka občanov pri poslednom zisťovaní bola nepriaznivejšia ako pred mesiacom (o 2,9 bodu) a nepatrne optimistickejšia ako pred rokom (o 0,5 bodu). Hodnotenia spotrebiteľov sú aj napriek poklesu stále nadpriemerné.

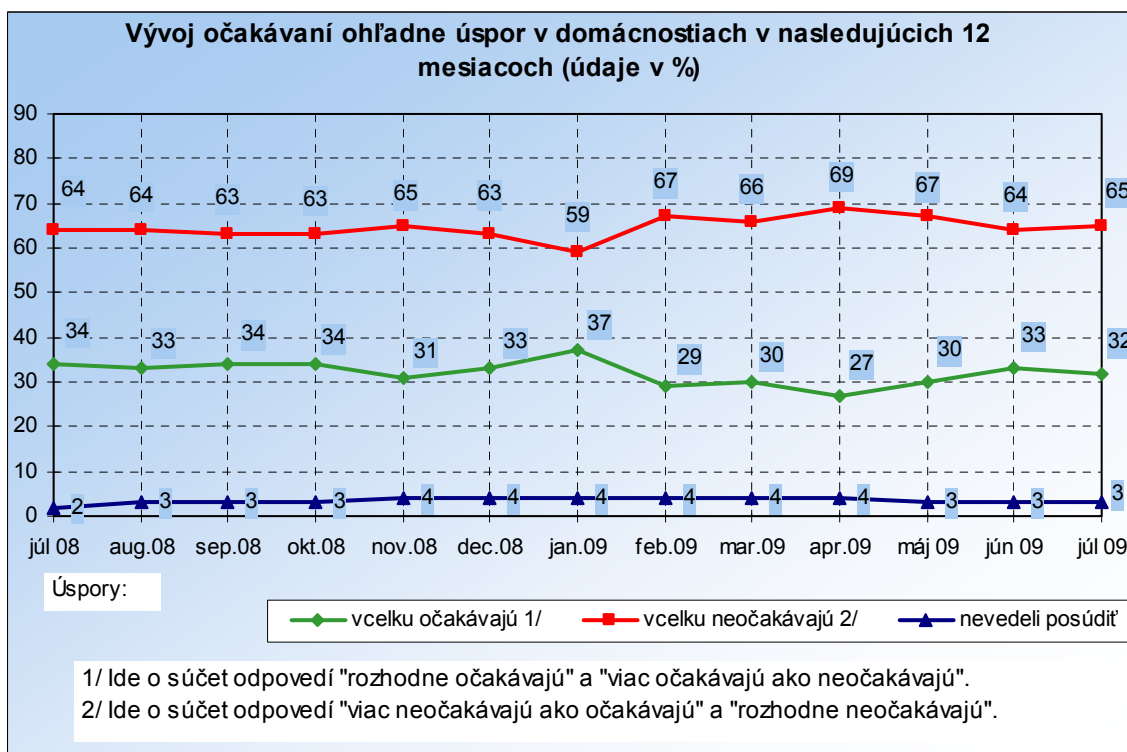
Graf č. 18

V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach

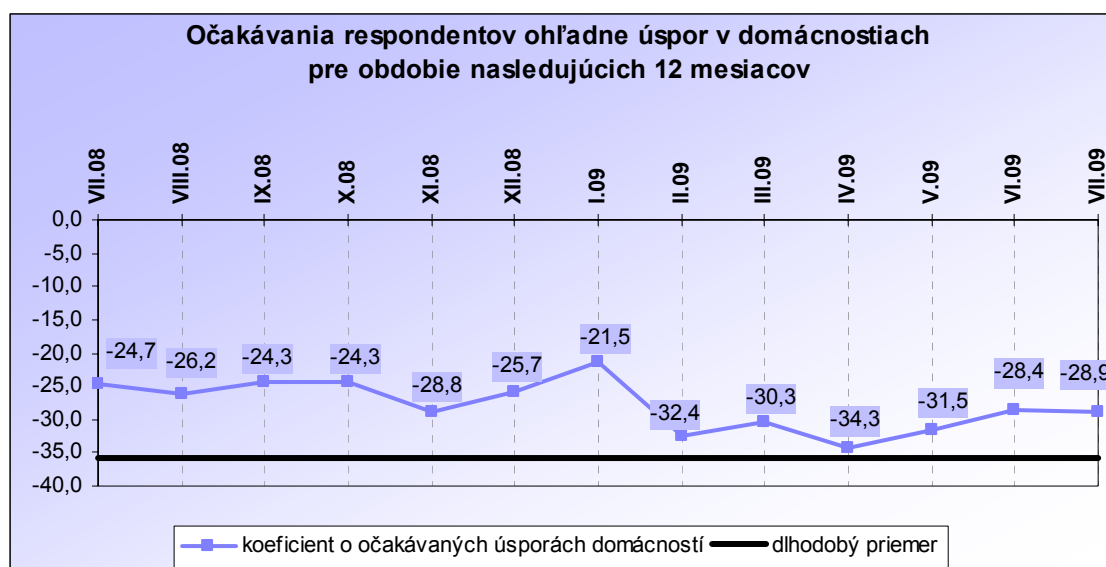
Bez výraznejších zmien v indexovej podobe výsledku skončila otázka o perspektívach úspor v domácnostiach, kde sa mierne rozrástla skupina pesimistov (o 1 percentuálny bod na aktuálnych 65 %). Zastúpenie rodín s optimistickou víziou sa naopak o 1 percentuálny bod znížilo (na 32 %).

Graf č. 19

Indexovým zobrazením výsledku o perspektívach úspor v domácnostiach bolo číslo -28,9, ktoré charakterizovalo stav nepatrne nepriaznivejší ako minulý mesiac (pokles o 0,5 bodu). Od výsledku, ktorý bol zistený pred rokom, je nový údaj vzdialený o 4,2 bodu. Spotrebitelia sú teraz mierne pesimistickejší ako v júli 2008 a ich očakávania sú priaznivejšie ako v dlhodobom priemere.

Graf č. 20

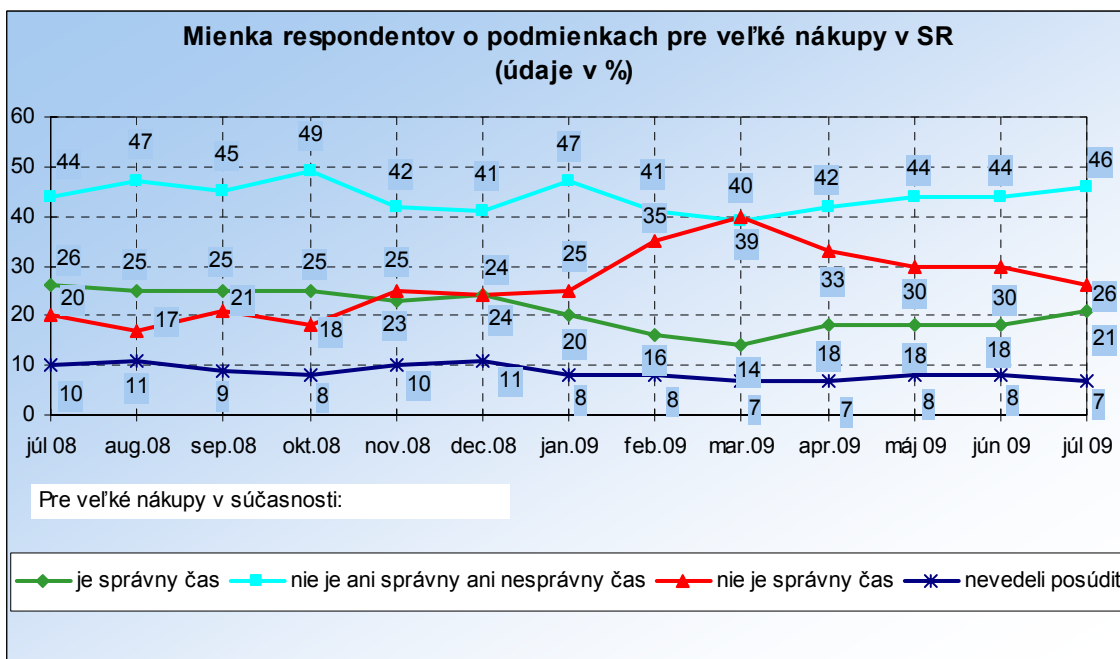

VI. Spotrebiteľské úmysly domácností

VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku

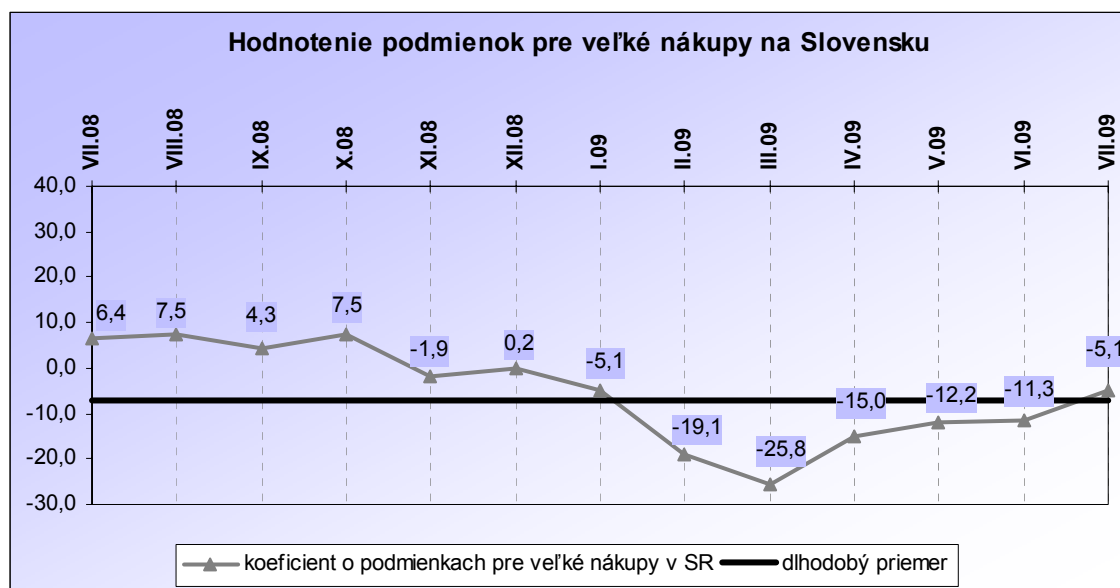
Oproti predchádzajúcemu mesiacu v júli 2009 zaznamenali celkovo najväčší pozitívny posun podmienky pre veľké nákupy na Slovensku (zmena v indexovej podobe výsledku presiahla 5 bodov). Frekvencia negatívnych hodnotení (nie je správny čas na veľké nákupy) klesla o 4 percentuálne body (na 26 %) a pozitívne, naopak o 3 percentuálne body vzrástli (na 21 %). Takmer polovica výberového súboru (46 %, čo je v porovnaní s júnom 2009 o 2 percentuálne body viac) prehlásila, že nie je ani správny ani nesprávny čas na nákup predmetov dlhodobej spotreby.

Graf č. 21

Transformovaný výsledok o podmienkach na veľké nákupy je -5,1. Tento údaj vyjadruje o 6,2 bodu viac optimizmu ako pred mesiacom. Medziročná komparácia dopadla naopak negatívne, nedôvera je v tomto prípade o 11,5 bodu vyššia. Výsledok je blízky dlhodobému priemeru

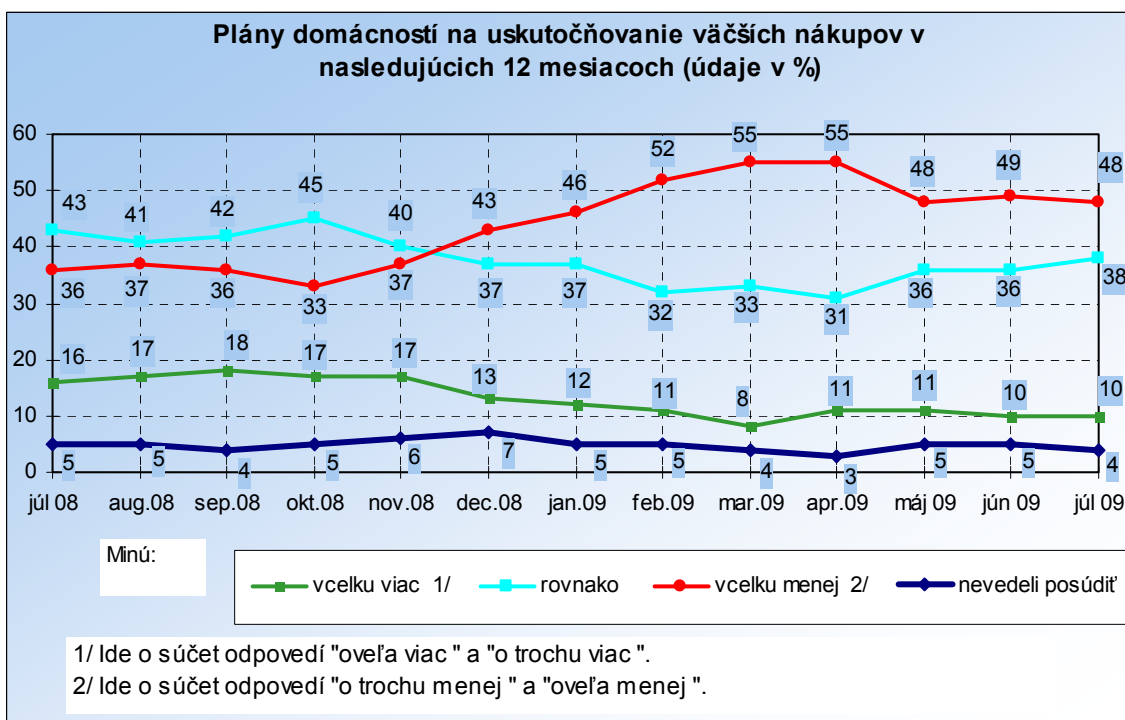
Graf č. 22

VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období

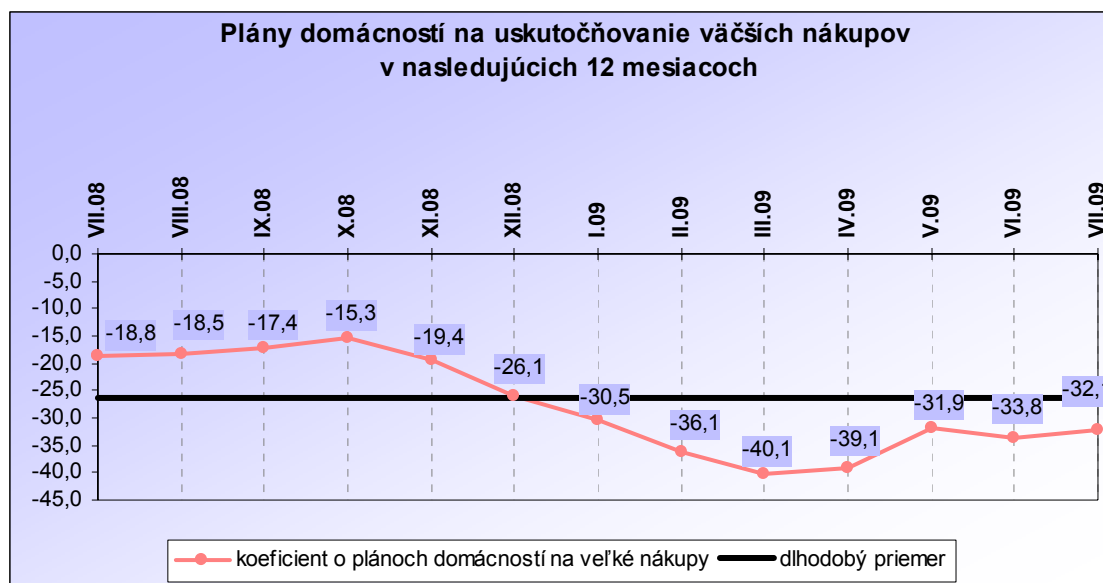
Plány domácností na nákup predmetov dlhodobej spotreby sa v porovnaní so situáciou pred mesiacom vyvíjali priaznivo. V aktuálnom prieskume menej domácností (o 1 percentuálny bod, 48 %) predpokladá pri nákupe nábytku, bielej a čiernej techniky reštrikčné správanie. Frekvencia domácností, ktoré plánujú minúť viac finančných prostriedkov ako v rovnakom období minulého roka, oproti minulému mesiacu ostala stabilizovaná (10 %). Nezmenené investičné správanie plánuje 38 % rodín, o 2 percentuálne body vyšší podiel ako v júni 2009.

Graf č. 23

Indexovým zobrazením výsledkov o výdavkoch na veľké nákupy v domácnosti bolo číslo -32,1, vyjadrujúce o 1,7 bodu vyšší investičný potenciál ako pred mesiacom. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je aktuálny stav naopak výrazne nepriaznivejší (rozdiel predstavuje 13,3 bodu) a negatívne vyznieva i porovnanie s dlhodobým priemerom.

Graf č. 24

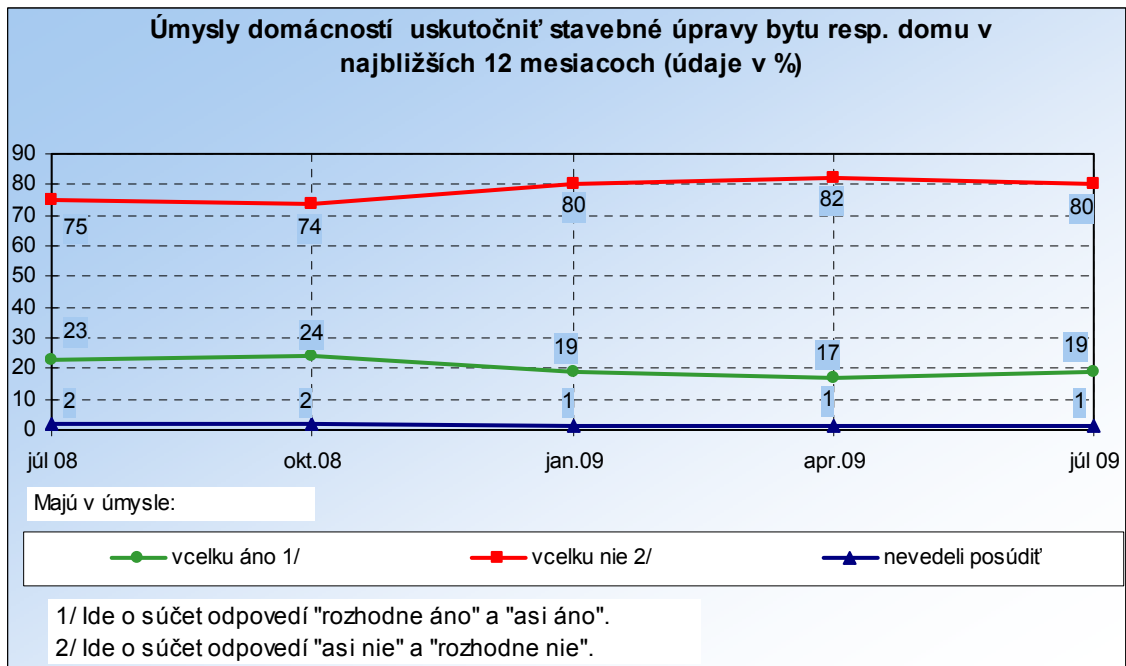

VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu, resp. domu

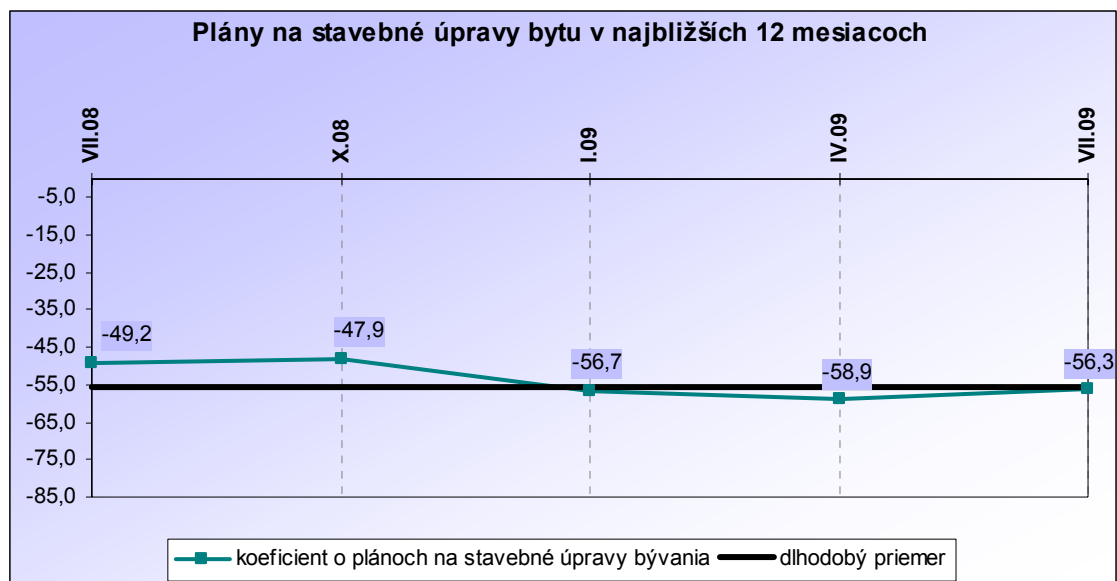
V komparácii so situáciou pred štvrťrokom sa zvýšil podiel respondentov, ktorí hodlajú investovať do stavebných úprav bývania na 19 % (o 2 percentuálne body). Pri plánoch na prestavbu bývania v nasledujúcich 12 mesiacoch 5 % potenciálnych zákazníkov uviedlo vyjadrenie rozhodne áno a 14 % asi áno. Početnosť nepriaznivého tvrdenia, naopak, o 2 percentuálne body klesla (na 80 %).

Graf č. 25

Prepočítaným údajom v prípade investícií do stavebných úprav bytu je -56,3. Ide o údaj o 2,6 bodu priaznivejší ako pred štvrťrokom, situovaný tesne pod čiarou dlhodobého priemeru. V júli pred rokom bol investičný potenciál v tejto oblasti o 7,1 bodu vyšší.

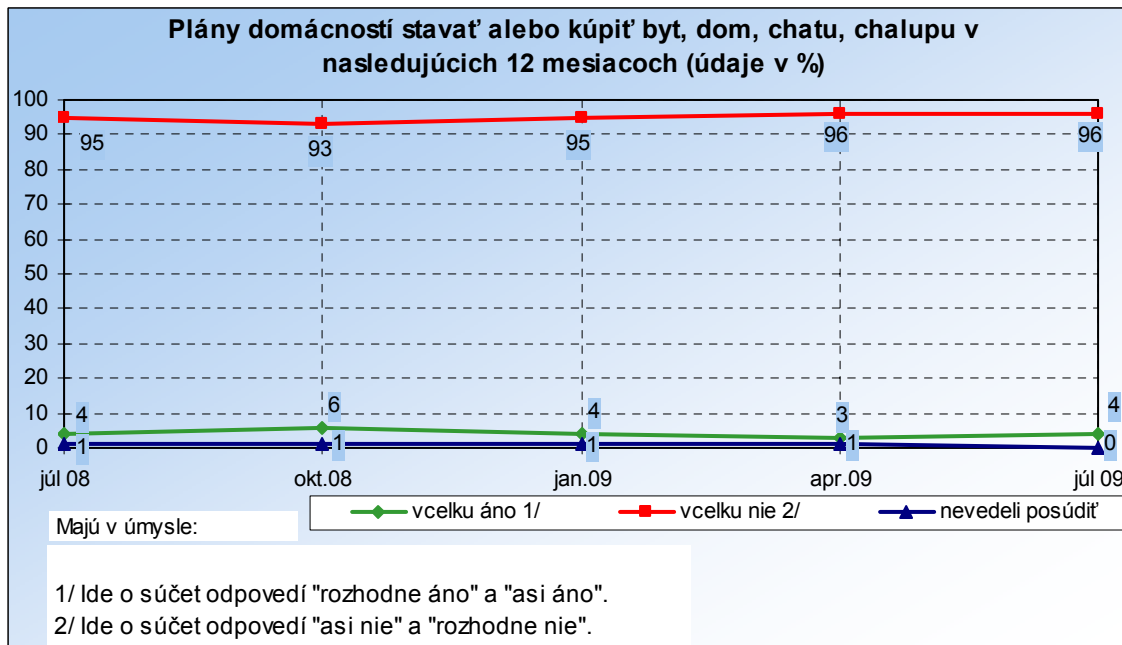
Graf č. 26

VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu bytu, domu, chaty, chalupy

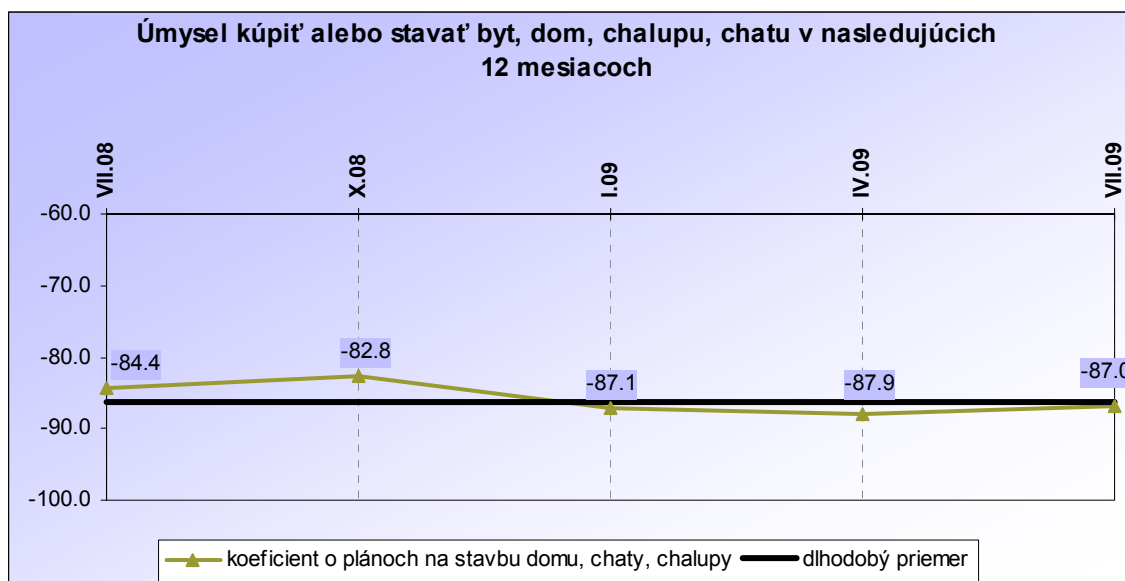
Pri investičných indikátoroch sa od apríla 2009 posilnilo i predsavzatie postaviť či kúpiť si v nasledujúcom roku dom, chatu, chalupu. Stavbu resp. kúpu týchto objektov zamýšľa o 1 percentuálny bod viac respondentov (4 %) ako pred tromi mesiacmi (pri tejto odpovedi 1 % odpovedajúcich uviedlo variant rozhodne áno a 3 % asi áno). Podiel odmietavých vyjadrení ostal rovnaký ako pred štvrťrokom (96 %).

Graf č. 27

Transformovaným výsledkom, ktorý charakterizoval veľké investície do domu, chaty, chalupy, je -87,0. Investičný záujem bol o 0,9 bodu vyšší ako pred štvrťrokom a o 2,6 bodu nižší ako pred rokom.

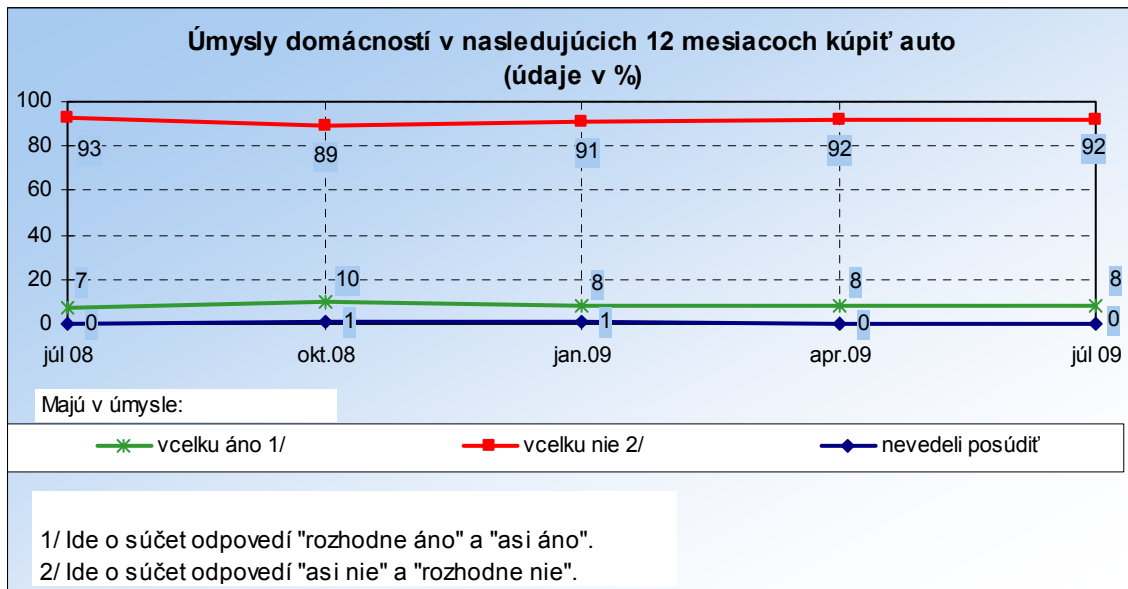
Graf č. 28

VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto

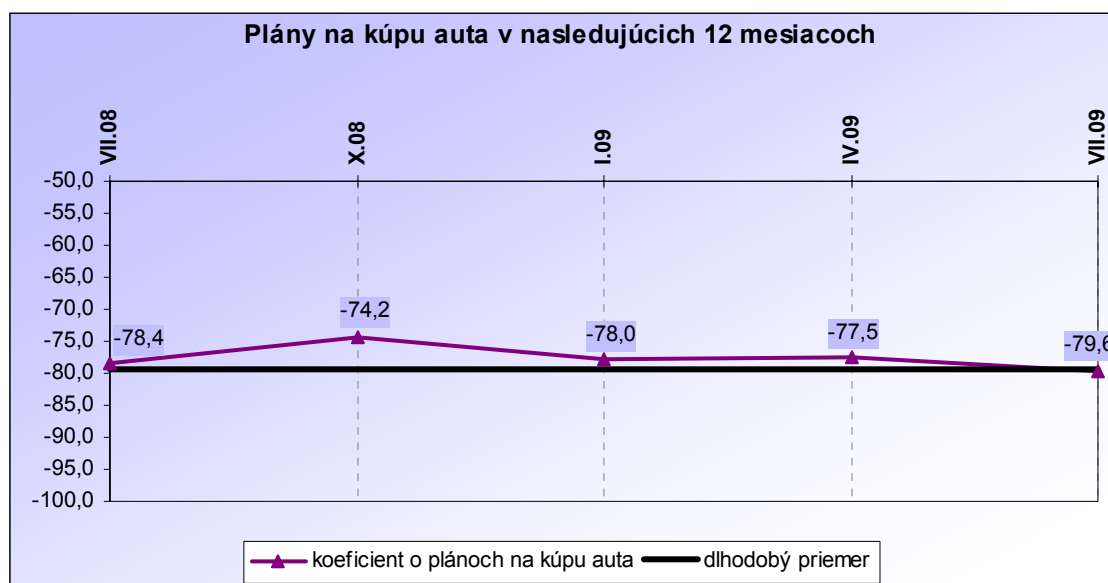
Bez výraznejších zmien v štruktúre jednotlivých odpovedí v porovnaní so situáciou pred štvrtrokom skončilo odhodlanie kúpiť si v nasledujúcich 12 mesiacoch auto. Tieto plány prezentovalo rovnako ako v apríli tohto roka 8 % respondentov (odpoveď rozhodne áno tvorilo 1 % a asi áno 7 %). Opačné stanovisko zastáva aj v aktuálnom prieskume 92 % opýtaných.

Graf č. 29

Júlový výsledok týkajúci sa investícií do osobného automobilu sa po prepočítaní zobrazil v čísle -79,6, čo predstavuje nižší nákupný potenciál ako pred tromi mesiacmi (o 2,1 bodu). Porovnanie s rovnakým obdobím minulého roka vykazuje takisto záporné znamienko a odchýlku 1,2 bodu.

Graf č. 30

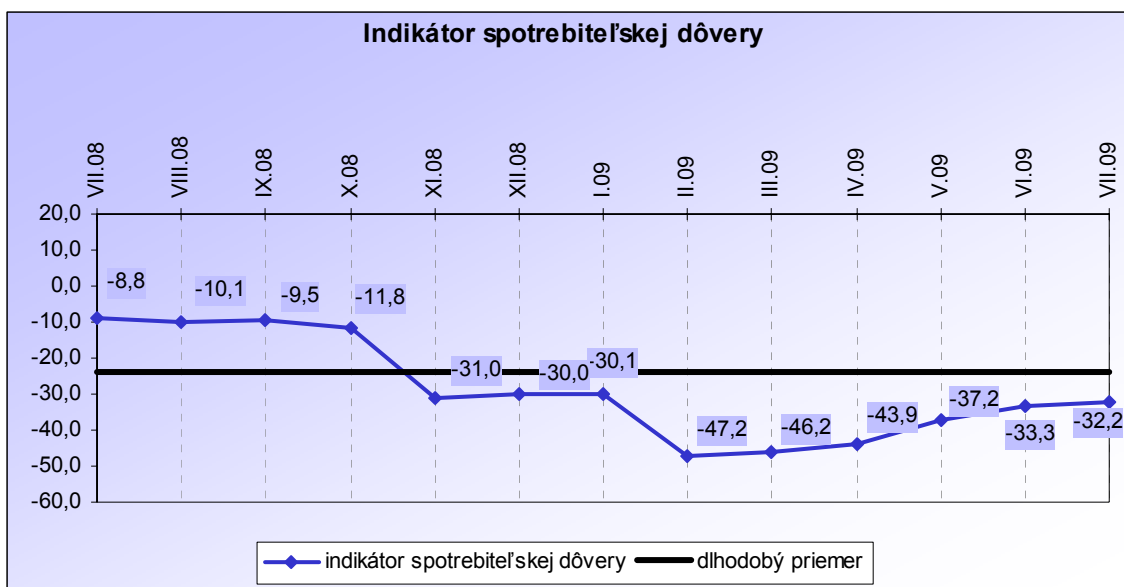

VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery

VII. 1. Vývoj v SR

Od septembra 2001 prešla Európska komisia na vyjadrenie celkových nálad obyvateľov v indikátore, ktorý sumarizuje štyri oblasti z pätnástich sledovaných: očakávania vývoja ekonomiky a nezamestnanosti v štáte, očakávania vývoja finančnej situácie a úspor v domácnosti (nezamestnanosť vstupuje do priemeru s opačným znamienkom). Hodnoty príslušného koeficienta sa pohybujú v intervale od mínus sto po plus sto. V hodnote -100 sú sústredené maximálne obavy, nedôvera a pesimizmus, hodnota $+100$ vyjadruje maximálnu spotrebiteľskú dôveru, spokojnosť, optimizmus.

Graf č. 31

Zlepšovanie spotrebiteľskej atmosféry pokračovalo aj na začiatku júla 2009. V aktuálnom prieskume sa obavy obyvateľov medzimesačne znížili predovšetkým pri odhadovanom vývoji nezamestnanosti na Slovensku (o 4,3 bodu). Pri ostatných troch indikátoroch nedošlo v indexovej podobe k výrazným zmenám (pri očakávanej finančnej situácii v domácnostiach a pri predpokladanom vývoji ekonomiky na Slovensku bol vývoj ukazovateľov o čosi priaznivejší, v prvom prípade o 0,2 bodu a v druhom o 0,1 bodu, pri perspektívach úspor v domácnostiach bol naopak o 0,5 bodu horší). Z júlových výsledkov vyplýva, že celkovo sa hodnota indikátora spotrebiteľskej dôvery oproti minulému mesiacu zvýšila o 1,1 bodu na $-32,2$.

Oproti situácii pred štvrtrokom sa optimizmus spotrebiteľov výrazne zvýšil (o 11,7 bodu), zásluhou priaznivejších očakávaní pri všetkých štyroch ukazovateľoch, najviac pri odhadovanom vývoji nezamestnanosti (o 16,6 bodu), menej pri prognózovanom vývoji hospodárskej situácie na Slovensku (o 12,3 bodu) a pri predpokladanom vývoji finančnej situácie v domácnosti (o 12,2 bodu) a najmenej pri perspektívach úspor v domácnostiach (o 5,4 bodu).

Naopak pri komparácii s rovnakým obdobím minulého roka možno konštatovať, že obavy obyvateľstva sa zvýšili pri hodnotení vývoja všetkých štyroch zložiek indikátora spotrebiteľskej dôvery, najviac pri predpokladanom vývoji nezamestnanosti (o 56,7 bodu), menej pri odhadovanom vývoji ekonomiky (o 31,7 bodu), mierne pri perspektívach úspor v domácnostiach (o 4,2 bodu) a najmenej pri očakávanom vývoji finančnej situácie (o 1,2 bodu). Súhrnný index bol celkovo o 23,4 bodu nepriaznivejší ako v júli 2008.

Po sezónnom očistení a zaokrúhlení mal indikátor spotrebiteľskej dôvery hodnotu -35 .

VII. 2 Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ

Spotrebiteľský barometer je súčasťou medzinárodného projektu prieskumov, a preto možno výsledky krajín participujúcich na projekte porovnať. Nasledujúca tabuľka uvádza hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery krajín EÚ. Keďže medzinárodné výsledky sa uvádzajú v celočíselnom tvare, zistenia za Slovensko sú taktiež zaokrúhlené. V tabuľke sú uverejnené údaje po sezónnom očistení.

Tabuľka č. 1 Spotrebiteľská dôvera v členských krajinách Európskej únie

Indikátor spotrebiteľskej dôvery	dec. 2008	jan. 2009	feb. 2009	mar. 2009	apr. 2009	máj 2009	jún 2009	júl 2009
Belgicko	-23	-21	-27	-25	-22	-20	-17	-17
Bulharsko	-45	-45	-46	-45	-50	-48	-49	-42
Česká republika	-21	-26	-29	-23	-20	-14	-14	-17
Dánsko	-3	-4	-5	-3	+4	+5	+4	+11
Nemecko	-22	-27	-30	-33	-33	-32	-29	-26
Estónsko	-31	-33	-35	-38	-32	-28	-30	-29
Írsko	:	:	:	:	:	:	:	:
Grécko	-56	-48	-56	-56	-51	-50	-45	-49
Španielsko	-46	-44	-48	-42	-37	-25	-22	-20
Francúzsko	-34	-35	-36	-37	-33	-31	-29	-28
Taliansko	-30	-26	-28	-32	-24	-24	-20	-17
Cyprus	-40	-38	-40	-42	-41	-37	-28	-33
Lotyšsko	-48	-53	-54	-51	-41	-39	-50	-55
Litva	-49	-56	-54	-53	-53	-50	-45	-45
Luxembursko	-18	-17	-18	-20	-19	-15	-13	-9
Maďarsko	-58	-64	-67	-67	-69	-64	-61	-61
Malta	-32	-27	-34	-34	-38	-35	-32	-35
Holandsko	-18	-20	-23	-28	-20	-14	-17	-18
Rakúsko	-16	-21	-19	-22	-23	-20	-14	-13
Poľsko	-18	-17	-36	-36	-30	-28	-21	-25
Portugalsko	-49	-51	-54	-50	-47	-46	-41	-34
Rumunsko	-31	-39	-43	-45	-46	-44	-41	-45
Slovinsko	-30	-40	-36	-37	-41	-33	-25	-27
<i>Slovensko</i>	-29	-32	-45	-45	-44	-37	-36	-35
Fínsko	-6	-3	-4	-2	+1	+6	+8	+10
Švédsko	-10	-8	-4	-5	-9	0	+3	+7
Veľká Británia	-29	-35	-31	-27	-21	-21	-18	-16
Európska únia spolu*	-28	-31	-32	-32	-28	-26	-23	-21

: údaje za Írsko v čase poskytnutia informácií neboli k dispozícii

* ide o vážený priemer; váhami sú podiely členských štátov na konečnej spotrebe domácností EÚ

Z tabuľky vyplýva, že z 26 štátov, ktoré v júli 2009 poskytli údaje o náladách spotrebiteľov, prevládala podľa indikátora spotrebiteľskej dôvery v 23 členských štátoch Európskej únie nedôvera nad dôverou. Údaje sa pohybovali v intervale od -61 do +11. Kladné výsledky boli v júli 2009 namerané v Dánsku (+11), Fínsku (+10) a Švédsku (+7) a hodnota -61 charakterizovala spotrebiteľskú atmosféru v Maďarsku. V rebríčku 26 krajín usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery Slovensko (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -35) spolu s Maltou obsadili 19. -20. priečku. Medzi štáty s najhoršou spotrebiteľskou atmosférou patrili v júli 2009 okrem Maďarska (-61) i Lotyšsko (-55), Grécko (-49), Litva a Rumunsko (v oboch prípadoch po -45) a Bulharsko (-42). V Európskej únii ako

celku sa od minulého mesiaca spotrebiteľská atmosféra zlepšila o dva body na -21. Porovnanie naznačuje, že hodnota súhrnného koeficientu zistená na Slovensku (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -35) je o štrnásť bodov nepriaznivejšia ako priemer za celú Európsku úniu. Medzimesačne sa spotrebiteľská atmosféra zhoršila v 9, zlepšila v 14 a ostala rovnaká v 3 štátoch EÚ. Najväčší medzimesačný nárast optimizmu zaznamenal indikátor v Bulharsku, Dánsku a Portugalsku (zhodne o 7 bodov).

Zhrnutie

V júli 2009 na Slovensku pokračovala tendencia zlepšovania spotrebiteľskej atmosféry (príslušný indikátor sa priaznivo vyvíja už piaty mesiac). V aktuálnom prieskume sa obavy obyvateľov medzimesačne znížili predovšetkým pri odhadovanom vývoji nezamestnanosti na Slovensku. Pri ostatných troch indikátoroch nedošlo v indexovej podobe k výrazným zmenám (pri očakávanej finančnej situácii v domácnostiach a pri predpokladanom vývoji ekonomiky na Slovensku bol vývoj ukazovateľov o čosi priaznivejší a pri perspektívach úspor v domácnostiach naopak o trochu horší, rozdiel však nepresiahol jeden bod). Vďaka tomuto vývoju sa indikátor spotrebiteľskej dôvery oproti júnu 2009 zvýšil o 1,1 bodu na -32,2. Názory spotrebiteľov boli v prvej júlovej dekáde výrazne optimistickéjšie ako pred štvrtrokom (o 11,7 bodu), v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je však momentálna situácia nepriaznivejšia (o 23,4 bodu).

V aktuálnom prieskume sa skúmalo 15 ukazovateľov (indikátory týkajúce sa plánov domácnosti na kúpu auta, stavby domu, chaty, chalupy a plány na stavebné úpravy bývania sú zaradené do prieskumu štvrťročne, takže medzimesačná komparácia v tomto prípade nie je možná). Oproti júnu 2009 došlo pri indexovej podobe výsledkov v štyroch prípadoch k zlepšeniu (pri podmienkach pre veľké nákupy na Slovensku bola zmena väčšia ako 5 bodov). Nepriaznivý vývoj bol zaznamenaný podobne pri štyroch indikátoroch, pričom pri očakávanej inflácii zhoršenie presiahlo hranicu desiatich bodov. Približne na rovnakej úrovni ako minulý mesiac ostala hodnota indexového výsledku pri doterajšej a očakávanej finančnej situácii v domácnostiach, pri predpokladanej hospodárskej situácii na Slovensku a pri perspektívach úspor v domácnostiach.

Porovnanie so stavom pred štvrtrokom vykazovalo priaznivý výsledok pri desiatich indikátoroch. Pri predpokladanej nezamestnanosti štvrťročné zlepšenie presiahlo hranicu 15 bodov. Nepriaznivo sa oproti situácii pred tromi mesiacmi vyvíjali dva indexy: očakávaná inflácia a plány domácnosti na kúpu auta. Ani v jednom okruhu štvrťročné zhoršenie nebolo väčšie ako päť bodov. Tri koeficienty sa od apríla 2009 príliš nezmenili (zmena bola menšia ako jeden bod): doterajšia hospodárska situácia v SR, podmienky sporenia na Slovensku a plány domácnosti na stavbu bytu, domu, chaty a chalupy.

V komparácii s rovnakým obdobím minulého roka sa zlepšila iba doterajšia a očakávaná inflácia, kde medziročná zmena v oboch prípadoch presiahla hranicu 40 bodov. Naopak zhoršenie v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka zaznamenalo dvanásť ukazovateľov (najviditeľnejší nepriaznivý posun bol pri hodnotení doterajšej hospodárskej situácie na Slovensku, kde bola medziročná zmena väčšia ako 60 bodov). Indikátor mapujúci podmienky sporenia na Slovensku sa takmer nezmenil (jeho zmena bola menšia ako jeden bod).

Na základe agregovaných koeficientov možno konštatovať, že ani okruh makroukazovateľov, ani okruh domáceho hospodárenia sa ako celok medzimesačne nevyvíjali priaznivo. Medzi makroukazovateľmi stúpol pesimizmus predovšetkým pri očakávanom vývoji cenovej hladiny, v druhom okruhu rozdiely neboli výrazné. Investície sa medzimesačne nedali porovnať kvôli štvrťročnej periodicite sledovania niektorých indikátorov z tohto okruhu.

Oproti stavu pred štvrtrokom došlo vo všetkých troch oblastiach k priaznivému posunu. V okruhu makroukazovateľov sa najväčším poklesom obáv vyznačoval indikátor

vypovedajúci o očakávanej nezamestnanosti na Slovensku a mapujúci hodnotenia doterajšieho vývoja cien. V oblasti domáceho hospodárenia sa v porovnaní s aprílom 2009 najlepšie vyvíjal ukazovateľ o očakávanej finančnej situácii v domácnostiach a pri investíciách to boli plány domácnosti na veľké nákupy.

Pri porovnaní s júlom 2008 vyznela komparácia výsledkov nepriaznivo vo všetkých troch okruhoch, viac v okruhu makroukazovateľov (predovšetkým pri doterajšej hospodárskej situácii v SR a pri očakávanej nezamestnanosti), menej v oblasti hospodárenia domácností (najmä pri doterajšej finančnej situácii v domácnosti) a najmenej v investičnej oblasti (hlavne pri plánoch domácností na veľké nákupy).

Podľa poskytnutých údajov z 26 krajín, v rebríčku štátov usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery Slovensko (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -35) dosiahlo umiestnenie spolu s Maltou na 19. – 20. priečke. V Európskej únii ako celku sa od minulého mesiaca spotrebiteľská atmosféra zlepšila o dva body na -21. Porovnanie naznačuje, že hodnota súhrnného koeficientu zistená na Slovensku bola v júli 2009 o štrnásť bodov nepriaznivejšia ako priemer za celú Európsku úniu.

Stručný prehľad výsledkov:

Zisťovanie „Spotrebiteľský barometer“, ktoré sa uskutočnilo v júli 2009, mapovalo mienku občanov o hospodárskej situácii na Slovensku, zaoberalo sa sebareflexiou finančných pomerov domácností a priblížilo investičné zámery obyvateľstva. V prieskume sa dospelo k nasledujúcim zisteniam:

- **Pri posudzovaní doterajšieho vývoja hospodárskej situácie na Slovensku** sa najviac respondentov (82 %) vyjadrilo, že hospodárska situácia sa za posledných 12 mesiacov zhoršila, 4 % opýtaných zastávali opačný názor (hospodárska situácia sa zlepšila). Stabilizovaný stav konštatovalo 12 % respondentov. Oproti zisťovaniu v júli 2008, kedy o zlepšení hovorilo 34 % respondentov, klesol počet kladných hodnotení o 30 percentuálnych bodov.

- **Pri odhadovanom vývoji ekonomiky Slovenska** necelé dve tretiny respondentov (65 %) deklarovali, že hospodárska situácia na Slovensku sa v nasledujúcich 12 mesiacoch zhorší. Menej ako štvrtina oslovených (23 %) predpokladala nezmenený stav. Podľa názoru 8 % odpovedajúcich sa hospodárska situácia sa na Slovensku v ďalšom období zlepší. Pred rokom si optimistickú odpoveď zvolilo 25 % respondentov (o 17 percentuálnych bodov vyšší počet ako teraz).

- **Pri doterajšom vývoji cenovej hladiny** 7 % respondentov tvrdilo, že ceny sa výrazne zvýšili. Podiel stúpcencov tvrdenia - ceny sa stredne zvýšili bol na úrovni 19 % a zastúpenie odpovede – ceny sa trochu zvýšili skončilo na hodnote 36 %. Stanovisko o výraznom zvýšení cien sa za rok znížilo o 12 percentuálnych bodov (z 19 % na aktuálnych 7 %).

- **Pri odhadovanom vývoji cien** si najviac respondentov (29 %) vybralo odpoveď o zvyšovaní cien rovnakým tempom ako doteraz. O čosi menej oslovených (22 %) preferovalo tvrdenie o cenovej stabilite (ceny zostanú rovnaké ako doteraz) a miernejší variant (ceny sa budú zvyšovať pomalšie ako doteraz) zastávalo 19 % respondentov. Najradikálnejší variant (ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz) skončil na úrovni 17 %. Komparácia očakávaní budúceho vývoja spotrebiteľských cien so situáciou pred rokom vyznieva veľmi priaznivo. Podiel najpesimistickejšej predpovede o zvýšení cien rýchlejším tempom ako doteraz klesol za posledný rok o 24 percentuálnych bodov.

- **Pri odhadovanej nezamestnanosti** bol zaznamenaný 7 percentný podiel optimistických predpovedí. Zvýšenie miery nezamestnanosti v nasledujúcom období očakáva 76 % respondentov a stabilizovaný stav 15 % opýtaných. Otázka o vývoji

nezamestnanosti zaznamenala za rok obrat k horšiemu, podiel pesimistických predikcií sa zvýšil zo 16 % na 76 %.

- **Pri posudzovaní doterajšieho vývoja finančnej situácie v domácnosti** 12 % odpovedajúcich tvrdilo, že finančná situácia ich domácnosti sa vcelku zlepšila a opačný názor uvádzalo 44 % respondentov. Stav bez zmeny signalizovalo 43 % oslovených. V júli 2008 negatívne hodnotenie finančných pomerov vo svojej domácnosti poskytol o 14 percentuálnych bodov nižší podiel respondentov.

- **Pri predpokladanej finančnej situácii v domácnostiach** viac ako tretina respondentov (34 %) očakáva zhoršenie svojich peňažných pomerov v nasledujúcich 12 mesiacoch. Zachovanie existujúceho stavu predikovala takmer polovica výberového súboru (49 %). Optimistické vízie sa dostali na úroveň 11 %. Pred rokom sa optimisticky vyjadrovalo 16 % oslovených osôb, čo je o 5 percentuálnych bodov viac ako teraz.

- **Pri analýze bilancie príjmov a výdavkov domácnosti** bolo zaznamenaných 42 % rodín, ktoré sporia, od výplaty do výplaty vystačí 35 % spoločne hospodáriacich jednotiek a 22 % domácností konštatovalo vyberanie úspor alebo dlhy. Pred rokom bolo debetných domácností o 5 percentuálnych bodov menej ako teraz.

- **Podmienky pre sporenie** kladne hodnotilo 25 % respondentov. Negatívne stanovisko (teraz nie je vhodný čas na sporenie) prezentovalo 68 % oslovených. Zistenia v júli pred rokom boli podobné ako teraz.

- **Pri perspektívach úspor v domácnosti** tvoril podiel rodín s optimistickými očakávaniami menej ako tretinu (32 %). S úsporami v najbližšom roku neráta 65 % oslovených. V porovnaní so situáciou v júli 2008 došlo v odpovediach respondentov iba k miernym posunom.

- **Podmienky pre veľké nákupy na Slovensku** priaznivo (je správny čas) ohodnotilo 21 % oslovených. Najviac respondentov sa vyjadrilo, že nie je ani správny ani nesprávny čas na veľké nákupy (46 %). Frekvencia negatívnych posudkov (nie je správny čas) bola na úrovni 26 %. Situácia v júli 2008 bola priaznivejšia, pozitívnych odpovedí bolo vtedy o 5 percentuálnych bodov viac.

- **Pri plánoch domácností na veľké nákupy** podiel domácností, ktoré plánujú minúť viac finančných prostriedkov ako v rovnakom období minulého roka bol 10 %. Neutrálny postoj zaujalo 38 % respondentov. Takmer polovica výberového súboru (48 %) chce na nákup predmetov dlhodobej spotreby minúť menej. Reštrikčné správanie sa za rok posilnilo o 12 percentuálnych bodov.

- **K plánom na stavebné úpravy bývania** sa odhodláva 19 % respondentov, z nich 5 % uviedlo vyjadrenie rozhodne áno a 14 % asi áno. Početnosť nepriaznivého tvrdenia (neočakávajú zvýšenie výdavkov) je príznačná pre 80 % domácností. Odhodlanie prestavovať bývanie voči júlu 2008 pokleslo o 4 percentuálne body.

- **Postaviť či kúpiť si v nasledujúcom roku dom, chatu, chalupu** zamýšľajú 4 % respondentov, z týchto záujemcov 1 % uviedlo variant rozhodne áno a 3 % asi áno. Podiel odmietavých odpovedí bol na úrovni 96 %. Zistenia v júli pred rokom boli podobné ako teraz.

- **Kúpiť si v nasledujúcich 12 mesiacoch auto** plánuje 8 % respondentov, z toho 1 % uviedlo odpoveď rozhodne áno a 7 % asi áno. Opačné stanovisko zastáva 92 % opýtaných. V porovnaní so situáciou v júli 2008 nedošlo v odpovediach respondentov k významným posunom.

	Porovnanie			Indikátory	Terenná fáza výskumu (zber údajov)												
	s JÚN. 2009	s APR. 2009	s JÚL. 2008		VII.08	VIII.08	IX.08	X.08	XI.08	XII.08	I.09	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09
1	=	↑	↓↓↓	Doterajšia finančná situácia v domácnosti	-5,2	-6,8	-5,4	-4,9	-8,1	-7,8	-5,6	-17,2	-24,1	-27,3	-24,5	-21,9	-22,7
2	=	↑↑↑	↓	Očakávaná finančná situácia v domácnosti	-13,0	-14,4	-12,1	-11,5	-16,9	-14,9	-15,3	-24,9	-25,9	-26,4	-18,1	-14,4	-14,2
3	↓	=	↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓	Doterajšia hospodárska situácia v SR	3,3	-1,4	-0,4	-1,4	-12,7	-10,6	-10,1	-41,2	-49,4	-57,8	-56,2	-54,9	-57,1
4	=	↑↑↑	↓↓↓↓↓↓↓↓	Očakávaná hospodárska situácia v SR	-7,7	-8,2	-7,8	-11,3	-29,6	-27,7	-29,7	-55,1	-51,9	-51,7	-44,5	-39,5	-39,4
5	↑	↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑	Doterajšia inflácia	33,7	33,3	30,9	27,3	27,6	24,5	16,7	15,9	11,6	4,5	-4,6	-8,6	-10,1
6	↓↓↓	↓	↑↑↑↑↑↑↑↑	Očakávaná inflácia	57,2	50,2	46,9	39,5	42,9	34,4	35,9	28,7	19,1	10,6	-0,4	-0,8	13,1
7	↑	↑↑↑↑	↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓	Očakávaná nezamestnanosť	-10,3	-8,6	-6,3	-0,1	48,8	51,8	53,7	76,3	76,5	63,0	54,7	50,7	46,4
8	↑↑	↑↑	↓↓↓	Podmienky pre veľké nákupy v SR	6,4	7,5	4,3	7,5	-1,9	0,2	-5,1	-19,1	-25,8	-15,0	-12,2	-11,3	-5,1
9	↑	↑↑	↓↓↓	Plány domácností na veľké nákupy	-18,8	-18,5	-17,4	-15,3	-19,4	-26,1	-30,5	-36,1	-40,1	-39,1	-31,9	-33,8	-32,1
10	↓	=	=	Podmienky sporenia v SR	-34,0	-30,8	-31,8	-33,6	-31,7	-28,8	-28,7	-24,8	-33,7	-32,7	-32,6	-30,6	-33,5
11	=	↑↑	↓	Očakávané úspory domácností	-24,7	-26,2	-24,3	-24,3	-28,8	-25,7	-21,5	-32,4	-30,3	-34,3	-31,5	-28,4	-28,9
12	↓	↑	↓↓	Bilancia príjmov a výdavkov domácností	11,5	11,8	12,7	11,6	10,2	11,8	11,4	10,5	6,9	4,9	7,6	7,2	6,0
13	X	↓	↓	Kúpa auta	-78,4	X	X	-74,2	X	X	-78,0	X	X	-77,5	X	X	-79,6
14	X	=	↓	Stavba domu, chaty, chalupy	-84,4	X	X	-82,8	X	X	-87,1	X	X	-87,9	X	X	-87,0
15	X	↑	↓↓	Stavebné úpravy bývania	-49,2	X	X	-47,9	X	X	-56,7	X	X	-58,9	X	X	-56,3
	↑	↑↑↑	↓↓↓↓	index spotrebiteľskej dôvery	-8,8	-10,1	-9,5	-11,8	-31,0	-30,0	-30,1	-47,2	-46,2	-43,9	-37,2	-33,3	-32,2

Vysvetlivky:

=	rovnaký výsledok resp. rozdiel menší ako 1 bod
↑	nepatrné zlepšenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↓	nepatrné zhoršenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↑↑	mierné zlepšenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↓↓	mierné zhoršenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↑↑↑	výraznejšie zlepšenie (rozdiel 10 bodov a viac)
↓↓↓	výraznejšie zhoršenie (rozdiel 10 bodov a viac)
●	historicky najpriaznivejšia hodnota
●●	historicky najhoršia hodnota
x	v uvádzanom období sa údaje za dané ukazovatele nezisťovali

Rekapitulácia	Počet indikátorov
medzimesačné zlepšenie	4
medzimesačne bez zmien	4
medzimesačné zhoršenie	4
štvrtročné zlepšenie	10
štvrtročne bez zmien	3
štvrtročné zhoršenie	2
medziročné zlepšenie	2
medziročne bez zmien	1
medziročné zhoršenie	12